

Suomen Teollisuussijoitus Oy

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2017

Sisällysluettelo

	Sivu
Hallituksen toimintakertomus ja avainluvut	1
Tilinpäätös	
Konsernin laaja tuloslaskelma.....	11
Konsernitase.....	12
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	13
Konsernin rahavirtalaskelma.....	14
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	
1. Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.....	15
2. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut.....	18
3. Riskienhallinta.....	19
4. Käyvän arvon määrittäminen.....	23
5. Pääomasijoitusten nettovoitot.....	32
6. Henkilöstökulut.....	33
7. Liiketoiminnan muut kulut.....	33
8. Tuloverot.....	34
9. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet.....	34
10. Lyhytaikaiset velat.....	34
11. Laskennalliset verot.....	35
12. Vastuusitoumukset.....	35
13. Lähipiiri.....	36
14. Tytäryritykset.....	36
15. Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	36
Tilintarkastuskertomus	37

SUOMEN TEOLLISUUSSIJOITUS OY (TESI)

Y-tunnus	1007806-3
Kotipaikka	Helsinki
Osoite	Porkkalankatu 1, 00180 HELSINKI

Hallituksen toimintakertomus 2017

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Suomi pääsi vuonna 2017 kiinni voimakkaamman kasvun aikaan. Vientikysynnän piristymisen ohella kotimaista taloudellista toimeliaisuutta katalysoi parantunut työllisyysaste, rakennus- ja meriteollisuussektorien vahva veto, yritysten kohonneet investointitasot, varallisuusarvojen nousut sekä alhainen korkoympäristö. Pidemmällä aikavälillä yhdeksi Suomen kasvurajoitteeksi saattaa muodostua osaavan työvoiman riittävä tarjonta vastaamaan elinkeinoelämän muuttuvia tarpeita.

Suotuisa makrotaloudellinen tilanne heijastuu myös kotimaan rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Esimerkiksi kotitalouksien luotonkysyntäindikaattorissa, samoin kuin yritysten lainanottohalukkuudessa investointien rahoitukseen, mitattiin kaikkien aikojen korkeimpia tasoja joulukuussa 2017 (lähde: Finanssialan Pankkibarometri IV/2017). Yritysrahoituksessa markkinatrendinä näkyy tarjonnan monipuolisuuden joukkorahoituksen ja Euroopan Investointipankin nousseiden rahoitusvolyymien myötä. Lisäksi pörssilistautumiset ovat jatkaneet yhtenä tärkeänä kasvurahoituksen lähteenä.

Pääomasijoitusmarkkinoiden toiminta on säilynyt vakaina niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Tähän vaikuttaa riskinottohalukkuuden ja runsaan likviditeetin jatkuminen lähes kaikissa globaaleissa omaisuusluokissa. Korkotasojen nousu ja mahdolliset geopoliittiset shokit voivat heiluttaa markkinoiden tasapainoa nopeallakin aikavälillä.

Suomalaiset pääomasijoitusrahastot onnistuivat varainkeruussa hyvin vuonna 2017. Uusia rahastoja syntyi jokaiseen kehitysvaiheeseen tukemaan kotimaisten yritysten kasvu- ja riskinottoa. Kasvurahastojen Rahasto III:n

(KRR III) nousuminen 150 milj. euron kokoisena kotimaisten eläke- ja vakuutusyhtiöiden ja Tesin toimesta oli kriittinen virstanpylväs pääomien tarjonnan jatkuvuuden kannalta etenkin kotimaisille venture capital -sijoituksille.

Kotimaan venture capital -segmentissä sijoitusvolyymit säilyivät lähellä vuoden 2016 ennätystasoa, noin 250 milj. eurossa. Tästä merkittävä osa tuli kansainvälisiltä sijoittajilta. Vuonna 2017 oli huomionarvioista sijoittajien noussut kiinnostus suomalaisia terveysteknologiayhtiöitä kohtaan. Euroopassa vastaavasti fintech-liitännäiset pääomasijoitukset ovat muodostaneet yhden kuumimmista teknologian alasektoreista.

Kansainväliset sijoittajat ovat entistä aktiivisempia Suomen pääomasijoitusmarkkinoilla. Erityisesti Kiina-taustaiset toimijat toteuttivat vuonna 2017 monia merkittäviä sijoituksia ja yritysostoja Suomessa. Aasialaiset ovat Suomen ohella aktiivisia muissakin Euroopan maissa. Trendin voidaan nähdä olevan yksi merkki geopoliittisista muutoksista, joissa Aasian ja etenkin Kiinan suhteellinen valta-asema on voimistumassa.

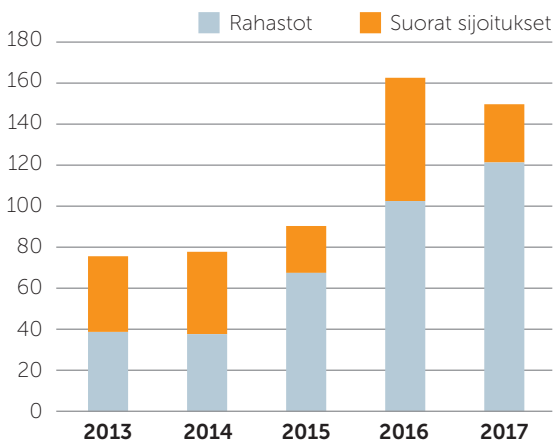
Myöhemmän kehitysvaiheen yhtiöihin sijoittavissa kotimaisissa pk-sektorin yritysjärjestelyrahastoissa on ennätysmäärä, noin miljardi euroa kerättyä pääomaa etsimässä uusia sijoituskohteita. Sopivien kohteiden löytäminen vaatii aiempaa monipuolisempaa lähestymistapaa hankevirran luomisessa. Näiden rahastojen sijoituskapasiteetista merkittävä osa kohdistuu Suomen elinkeinorakenteen kannalta tärkeään kehityskohteeseen, keskikokoisten yritysten kasvuun ja kansainvälistämiseen, niiden määrän lisäämiseen ja yritysjärjestelyihin.

SIJOITUSTOIMINTA

Tesin sijoitustoiminnan tavoitteena on taloudellisen tuloksellisuuden rinnalla mahdollisimman hyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Vaikuttavuus ilmenee yritysten kasvuna Suomen pääomasijoitusmarkkinan kehittämisen ja osaavan omistajuuden edistämisen kautta. Tesin visiona on nostaa Suomi yhteiskuntana seuraavalle yrittäjyyden, kasvun ja kansainvälistymisen tasolle.

Vuonna 2017 Tesi antoi sijoitussitoumuksia pääomasijoitusrahastoihin ja teki uusia sijoituksia yrityksiin yhteensä 149 milj. eurolla (165 milj. eurolla vuonna 2016), sis. 60 milj. euron sitoumuksen Kasvurahastojen Rahasto III:een (KRR III).

UUDET SIJOITUKSET, M€

Tesi antoi sijoitussitoumuksia seitsemään pääomasijoitusrahastoon yhteensä 60 milj. eurolla (102 milj. euroa). Neljä sitoumusta kohdistui venture capital -rahastoihin ja kolme sitoumusta kasvurahastoihin. Kotimaisiin rahastoihin sijoitettiin muuta pääomaa 526 milj. euroa, eli noin 8-kertaisesti Tesin sitoumukseen verrattuna. Tesi antoi kolme sitoumusta kansainvälisiin rahastoihin, jotka täydentävät suomalaista pääomasijoitusmarkkinaa erityisfokuksellaan ja/tai -osaamisellaan.

Tesi maksoi rahastoille pääomakutsuja yhteensä 59 milj. euroa (62 milj. eurolla). Vastaavasti rahastot palauttivat sijoitusvaroja yhteensä 77 milj. euroa (80 milj. eurolla).

Tesi teki suoria sijoituksia vuoden aikana 22 yritykseen yhteensä 29 milj. eurolla (63 milj. euroa), sis. Tesin ostamat Start Fund I Ky:n sijoitukset. Näihin kohdeyhtiöihin kohdistui kaikkiaan uutta pääomaa yhteensä lähes 163 milj. euroa, mikä on yli viisi kertaa Tesin sijoittama määrä. Pääomasta 45 milj. euroa tuli kansainvälisiltä sijoittajilta. Suoran sijoitustoiminnan keskiössä ovat kasvua ja talouden rakenteiden uudistumista edistävät sijoitusohjelmat.

Uudistuva teollisuus -sijoitusohjelman erityisinä painopistealueina ovat cleantech, biotalous, terveysteknologia ja digitalisaatio. Vuonna 2017 Uudistuva teollisuus -sijoitusohjelmasta tehtiin sijoituksia kahdeksaan yritykseen yhteensä 8,7 milj. eurolla. Sen merkittävimpiä sijoituskohteita ovat Kotkamills, Rauma Marine Constructions ja Enevo. Kaikkiaan ohjelmasta on tehty sijoituksia 21 yritykseen noin 78 milj. eurolla.

Kansainväliset kanssasijoittajat -sijoitusohjelman kautta Tesi katalysoi kansainvälistä pääomaa ja osaamista suomalaisiin kasvuyrityksiin. Vuonna 2017 ohjelmasta tehtiin sijoituksia neljään yritykseen noin 7 milj. eurolla. Ohjelman sijoituskohteita ovat muun muassa BCB Medical, MariaDB ja Verto Analytics. Vuoden loppuun mennessä ohjelmasta oli tehty sijoituksia yhteensä seitsemään yritykseen yli 19 milj. eurolla. Nämä yritykset ovat keränneet yhteensä sijoittajilta 116 milj. euroa, josta 88 milj. euroa on tullut kansainvälisiltä sijoittajilta.

Kaivosklusterin sijoitusohjelma tähtää suomalaisen kaivosteollisuuden kasvuun. Vuonna 2017 ohjelmasta tehtiin kaksi sijoitusta 2,3 milj. eurolla. Ohjelmasta on sijoitettu yhteensä seitsemään yritykseen 13,3 milj. euroa.

Tesin tavoitteena on myös suomalaisen pääomasijoitusmarkkinan kansainvälistäminen. Vuonna 2017 Tesin kansainväliset sijoittajakumppanit sijoittivat suomalaisiin kasvuyrityksiin kaikkiaan 72 milj. euroa, josta 27 milj. euroa tuli Tesin

kansainvälisiltä kohderahastoilta. Pääoman ohella kansainväliset sijoittajat tuovat suomalaisten yritysten käyttöön erityisen arvokasta liiketoimintaosaamista sekä kontaktiverkostoja.

Tesi panostaa osaavaan omistajuuteen ja kohdeyritysten kasvuun. Suorien kohdeyritysten liikevaihto kasvoi vuoden aikana keskimäärin 22 % (mediaani). Venture capital -vaiheen yritysten liikevaihto kasvoi keskimäärin 35 % (mediaani) ja myöhemmän vaiheen yritysten keskimäärin 19 % (mediaani).

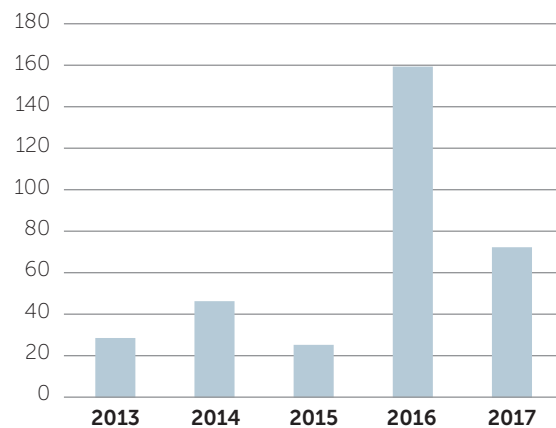
Irtautumisten näkökulmasta vuosi 2017 oli ennätyksellinen erityisesti venture capital -segmentissä. Vuoden aikana sijoituksista palautui varoja kaiken kaikkiaan 122 milj. euroa, josta rahastojen osuus oli 77 milj. euroa ja suorien sijoitusten osuus 45 milj. euroa.

Tesi irtautui kahdeksasta suorasta kohdeyrityksestä. Irtautumisissa ostajina näkyivät erityisesti aasialaiset sijoittajat sekä teolliset ostajat. Tesi irtautui kahdeksasta rahastosijoituksesta niiden toimikauden päätyttyä ja kahdesta rahastosijoituksesta myymällä rahasto-osuuden.

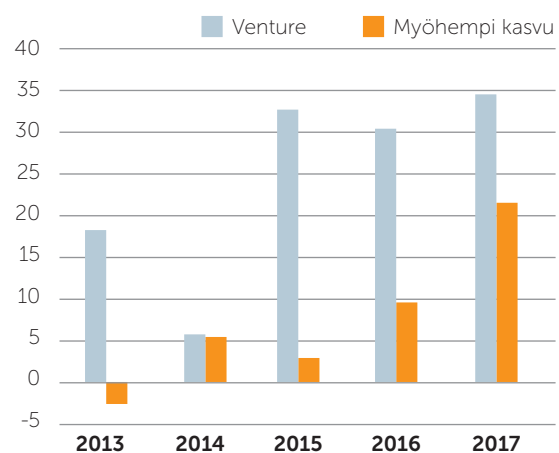
Oman sijoitustoimintansa lisäksi Tesi hallinnoi Kasvu-rahastojen Rahasto I, II & III -rahastoja (KRR). Vuonna 2017 KRR II -rahasto tuli täyteen sijoitetuksi ja rahaston salkku koostuu nyt kymmenestä kotimaisesta venture capital – ja kasvurahastosta. Tesi perusti KRR III -rahaston yhdessä Ilmarisen, Kevan, Valtion Eläkerahaston, Elon, LähiTapiolan ja Fennian kanssa. KRR III aloitti toimintansa 150 milj. euron pääomalla, ja tavoitteena on edeltäjiensä tavoin rakentaa noin kymmenen rahaston salkku. KRR III teki ensimmäisen sijoituksensa vuonna 2017.

KRR-konseptin pian 10 vuotta jatkunut toimintamalli on osoittautunut menestyksekkääksi luoden samalla positiivista kansantaloudellista vaikuttavuutta. KRR on yhteensä vauhdittanut jo yli 150 yrityksen kasvua ja KRR II & KRR III -rahastojen tulevien sijoituskohteiden myötä luku tulee nousemaan kolmeensataan.

KANSAINVÄLISEN PÄÄOMAN KANAVOINTI, M€

SUORIEN SIOJITUSTEN KASVU, % (MEDIAANI)

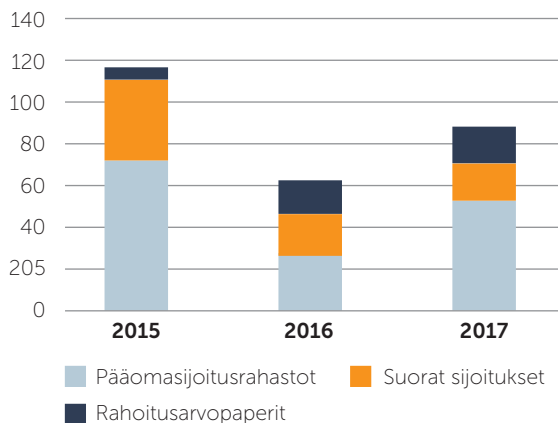

KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Konsernin tulos

Toimintaympäristön hyvä kehitys heijastui Tesin sijoitus-salkkuun kohdeyhtiöiden vahvana kasvuna sekä useina irtautumisina, joiden myötä tuloskehitys oli vahva sekä pääomasijoituksissa että rahoitusarvopapereissa. Konsernin tilikauden tulos kasvoi selkeästi edellisestä vuodesta ollen 66 milj. euroa (45 milj. euroa vuonna 2016).

NETTOVOITOT, M€

Konsernin pääomasijoitusten nettovoitot vuonna 2017 olivat yhteensä 69 milj. euroa (46 milj. euroa). Pääomasijoitusrahastojen nettovoitot olivat 53 milj. euroa (28 milj. euroa). Nettovoittoja kasvattivat sekä myönteinen arvonkehitys että irtautumiset kohdeyhtiöistä.

Suorien sijoitusten nettovoitot olivat 15 milj. euroa (18 milj. euroa). Nettovoitto koostui sijoitusten irtautumisista, joita toteutui 8 kpl tilikauden aikana. Kohdeyhtiöiden kasvu ja kannattavuus kehittyivät pääosin vahvasti, mutta muutama merkittävän sijoituksen odotettua vaisumman kehityksen johdosta suorien sijoitusten salkun realisoitumaton arvonmuutos jäi negatiiviseksi.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatut rahoitusarvopapereiden nettovoitot olivat 18 milj. euroa (17 milj. euroa). Rahoitusarvopapereista pääosa on korkosijoituksia, joiden tuotto jäi yleisen korkotason johdosta edellisvuotta matalammaksi. Osakesijoitusten osalta tulos oli vahva ja sen myötä rahoitusarvopapereiden kokonaistuotto nousi hieman edellisestä vuodesta.

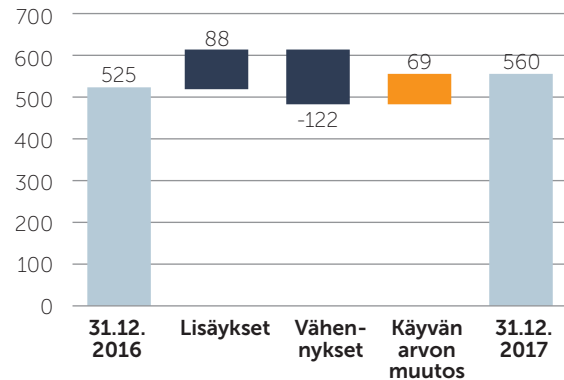
Toiminnan kulut olivat 7 milj. euroa (8 milj. euroa). Toiminnan kulujen suhde hallinnoitaviin pääomasijoituksiin oli 0,6 % (0,8 %). Liikevoitto oli 80 milj. euroa (55 milj. euroa).

Tase ja rahoitusasema

Pitkäaikaiset varat olivat tilikauden päättyessä 569 milj. euroa (533 milj. euroa), joista käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettujen pääomasijoitusten osuus oli 560 milj. euroa (525 milj. euroa). Pääomasijoitusten määrä kasvoi tilikauden aikana 35 milj. eurolla. Pääomasijoitukset jakaantuivat tilikauden

lopussa pääomasijoitusrahastoihin 372 milj. euroa (336 milj. euroa) ja suoriin sijoituksiin 189 milj. euroa (189 milj. euroa).

PÄÄOMASIOJITUSTEN MUUTOS, M€

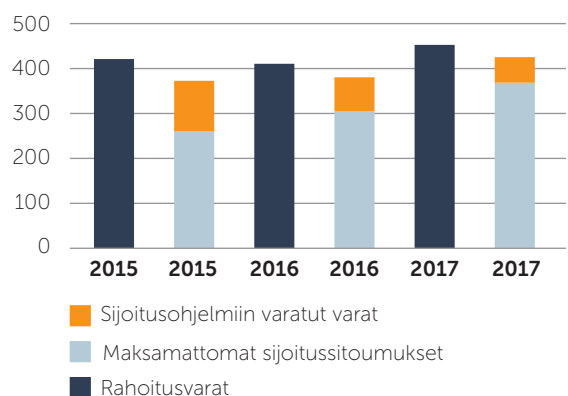

Tarkempia tietoja käyvän arvon määrittämisestä on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Lyhytaikaisiin varoihin 452 milj. euroa (410 milj. euroa) sisältyi käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattuja rahoitusarvopapereita 445 milj. euroa (404 milj. euroa).

Rahoitusarvopapereilla turvataan yhtiön sijoitustoiminnan jatkuvuus ja maksuvalmius maksamattomiin sijoitussitoumuksiin. Maksamattomat sijoitussitoumukset olivat vuoden 2017 päättyessä 367 milj. euroa (305 milj. euroa). Maksamattomat sijoitussitoumukset ovat pääosin pääomasijoitusrahastoille annettuja sitoumuksia, joiden keskimääräinen maksuaika on yli neljä vuotta. Maksamattomien rahastosijoitussitoumusten lisäksi yhtiön vireillä olevien suoran sijoitustoiminnan sijoitusohjelmien toteuttamiseen on varattu pääomaa 60 milj. euroa.

RAHOITUSVARAT JA MAKSAMATTOMAT SITOUMUKSET, M€

Konsernitaseen loppusumma oli 1 020 milj. euroa 31.12.2017 (943 milj. euroa). Oma pääoma kasvoi tilikauden voiton 66 milj. euroa seurauksena 978 milj. euroon. Konsernin omavaraisuusaste oli 95,9 % (96,8 %). Konsernilla ei ollut tilikauden päättyessä korollista vierasta pääomaa.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Tesin toimintaa säätelevät erityislaki ja siihen liittyvä valtioneuvoston asetus, joissa on määritelty yhtiön keskeisiä riskinoton periaatteita. Tesi edistää Suomen pääomasijoitusmarkkinoiden kehittymistä ja suomalaisten yritysten kasvua ja kansainvälistymistä. Yhtiön toimintaan sisältyy näin ollen tavanomaista korkeampaa maantieteellistä ja toimialakohtaista riskinkantoa. Yhtiön sijoitustoimintaa tulee kuitenkin kokonaisuutena hallita siten, että yhtiön sijoitukset on riittävästi hajautettu ja että lakisääteisesti ensisijainen velvoite liiketoiminnan pitkän aikavälin kannattavuudesta ei vaarannu.

Tesillä on hallituksen vahvistama riskienhallintapolitiikka, joka määrittää riskienhallinnan periaatteet, riskienmäärittelyt ja -luokittelut, keskeiset roolit ja vastuunjaot sekä seuranta- ja raportointikäytännöt. Riskienhallinnan tehtävänä on varmistaa, että yhtiössä kannetut riskit ovat oikeassa mittasuhteessa riskinkantokykyyn nähden. Tavoitteena on turvata se, että yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit tunnustetaan ja arvioidaan, että niihin reagoidaan ja että niitä hallitaan ja seurataan.

Hallitus vahvistaa yhtiön strategian sekä toimintasuunnitelman, joissa määritetään eri sijoitusallokaatioiden painotukset ja tavoitteet. Sijoitukset hajautetaan riskien pienentämiseksi eri allokaatioluokkiin, eri toimialoille sekä myös maantieteellisesti yhtiön yhteiskunnallinen tehtävä huomioiden. Hallitus tekee yhtiön sijoituspäätökset ja valvoo sijoitustoiminnan toteutusta.

Riskienhallinnalla tuetaan yhtiön strategiassa ja toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinkantokykyyn. Riskinkantokykyä hallitaan huolellisella sijoitustoiminnan suunnittelulla ja sijoitusten hallinnalla, joilla pyritään varmistamaan pääoman tuotolle ja kannattavuudelle asetetut tavoitteet.

Tesin merkittävimmät riskit liittyvät pääomasijoituksiin sekä sijoituksiin rahoitusarvopapereihin. Näihin molempiin liittyy erilaisia sijoitusriskejä, joita ovat arvostusriskit, markkinariskit, likviditeettiriskit, rahoitusriskit, luottoriskit, valuuttariskit, korkoriskit ja muut sijoitusriskit.

Suoriin elinkeinopoliittista vaikuttavuutta tavoitteleviin teollisiin sijoituksiin sisältyy korostunutta liiketoimintariskiä. Teolliset suorat sijoitukset edustavat noin kolmannesta koko

suorien sijoitusportfoliosta ja 10 %:n osuutta koko pääomasijoitussalkusta.

Pääomasijoitusten arvo tilikauden lopussa oli yhteensä 560 milj. euroa. Sijoitukset ovat alttiina edellä mainituille riskeille, jotka voivat toteutuessaan vaikuttaa oleellisesti sijoitusten tulevaan arvonkehitykseen. Viereisessä taulukossa on esitetty eri suhteellisten arvonmuutosten mahdollisia euromääräisiä vaikutuksia pääomasijoitussalkun arvoon.

Pääomasijoitusten sijoituskohtaisia riskejä hallitaan ennakoivalla hankevirran generoinnilla, huolellisella valmisteluvaiheen analyysillä, osallistumalla hallinnollisesti kohdeyhtiöiden liiketoiminnan kehittämiseen, aktiivisella vuorovaikutuksella pääomasijoitusrahastojen hallinnoijien suuntaan sekä toimimalla aktiivisesti sijoitusten irtautumisvaiheessa.

Rahoitusriskien hallinnalla varmistetaan, että yhtiöllä on aina käytettävissään liiketoimintaan (maksamattomiin sijoitussitoumuksiin) riittävä rahoitus. Likviditeetin kehitystä ja kassavirtoja seurataan jatkuvasti. Uusien sijoitusten valmistelussa huomioidaan sijoitusten vaikutus likviditeettiin ja rahoitusasemaan. Yhtiön kassavirroista ja sijoituksista pääosa on euromääräistä.

Sijoitukset rahoitusarvopapereihin tehdään valitulla riskitasolla yhtiön hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman mukaisesti. Rahoitusarvopaperisijoituksilla turvataan yhtiön varojen riittävyys pääomasijoitustoimintaan ja muuhun maksuliikenteeseen. Rahoitusarvopaperisijoitukset hajautetaan korkorahastosijoituksiin, osakerahastosijoituksiin ja vaihtoehtoisin sijoituksiin. Rahoitusarvopapereiden herkkyyttä markkinamuutoksille seurataan säännöllisesti. Rahoitusarvopaperisijoituksiin liittyvää vastapuoliriskiä pyritään hallitsemaan harkitulla yhteistyökumppanien valinnalla.

Tesiin vaikuttavia muita riskejä ovat strategiset riskit, operatiiviset riskit, vahinkoriskit ja maineriskit. Strategisia riskejä hallitaan arvioimalla säännöllisesti yhtiön toimintaa ja toimintaympäristöä. Toiminnallisia riskejä hallitaan sekä toimimalla hyvän hallintotavan mukaisesti että sisäisillä ohjeistuksilla, ja niiltä suojaudutaan vakuutuksilla.

Yhtiön sijoitusten (käypä arvo) ja sijoitussitoumusten yhteismäärän suhde omaan pääomaan oli vuoden 2017 päättyessä 95 %.

Tarkempia tietoja riskeistä ja riskienhallinnasta on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3.

PÄÄOMASIOJITUSTEN ARVON MUUTOSTEN VAIKUTUS PÄÄOMASIOJITUSSALKUN (€560M) ARVOON, M€

Suorat sijoitukset (käypä arvo 189M€)	Rahastosijoitukset (käypä arvo €372m)				
	0 %	-5 %	-10 %	-15 %	-20 %
0 %	0	-19	-37	-56	-74
-10 %	-19	-38	-56	-75	-93
-20 %	-38	-56	-75	-94	-112
-30 %	-57	-75	-94	-113	-131
-40 %	-76	-94	-113	-131	-150

HALLINTO

Konsernirakenne

Konserniin kuuluvat tytäryhtiöt ovat Start Fund Management Oy (emoyhtiön omistusosuus 100 %), Tesi Fund Management Oy (emoyhtiön omistusosuus 100 %), Tesi Industrial Management Oy (emoyhtiön omistusosuus 100 %) ja Aker Arctic Technology Oy (omistusosuus 66,4 %). Konserniin kuulunut Start Fund I Ky (omistusosuus 100 %) purettiin tilikauden aikana.

Organisaatio ja toiminnan kehittäminen

Tesin varsinaisessa yhtiökokouksessa 1.3.2017 hallituksen jäseniksi valittiin: hallituksen puheenjohtaja Esa Lager (hallitusammattilainen, OTK, KTM, s. 1959), Urpo Hautala (finanssineuvos, valtiovarainministeriö, VTK, s. 1958), Kimmo Jyllilä (toimitusjohtaja, Almatro Advisors Oy, KTM, s. 1972), Johanna Lindroos (Partner, Dasos Capital Oy, KTM, s. 1968), Mika Niemelä (talousjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö, VTM, s. 1975), Annamaria Paloheimo (People Business Partner, Personal Banking, Nordea Bank AB (publ), VT, LL.M, s. 1964) ja Riitta Tiuraniemi (toimitusjohtaja, Terveysoperaattori Oy, DI, s. 1962). Hallitus kokoontui vuonna 2017 yhteensä 16 kertaa ja keskimääräinen läsnäolo prosentti kokouksissa oli 90,2 %.

Martin Backman (KTM, DI, s. 1969) toimi yhtiön toimitusjohtajana 3.3.2017 asti. Yhtiön hallitus nimitti yhtiön seuraavaksi toimitusjohtajaksi Jan Sassen (KTM, s. 1967), joka aloitti tehtävässä 6.3.2017. Emoyhtiön palveluksessa työskenteli tilikauden aikana keskimäärin 32 henkilöä. Tilikaudella yhtiöön palkattiin kolme uutta henkilöä ja palveluksesta erosi neljä henkilöä. Vuoden lopussa yhtiön palveluksessa oli 12 naista ja 21 miestä.

Vuonna 2017 Tesissä jatkettiin vuonna 2016 laadittujen arvojen viemistä arkeen. Arvojen uudistamisen ja toiminnan kehittämisen myötä myös yhtiön visio päivitettiin: Tesi auttaa Suomea seuraavalle kasvun ja kansainvälistymisen tasolle.

Tavoite- ja palautekeskustelut käytiin kaksi kertaa. Keskustelujen avulla strategiset tavoitteet vietiin tiimi- ja henkilötasolle ja niiden toteutumista tuettiin ja seurattiin. Tesissä henkilöstön sitoutuminen ja motivaatio perustuvat siihen,

että työssä pääsee käyttämään ja myös kehittämään monipuolisesti omaa osaamistaan ja asiantuntemustaan. Vuonna 2017 osaamisen kehittämisen painopisteitä ovat olleet mm. viestintä- ja mediaosaaminen sekä vuorovaikutustaidot.

Henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä seurataan säännöllisten henkilöstötutkimusten avulla. Lisäksi yhtiössä toteutettiin ensimmäistä kertaa esimiesten 360-arviointi, josta saatiin arvokasta tietoa johtamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Tesi noudattaa VNK:n valtionyhtiöitä koskevia palkitsemislinjauksia. Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma vuonna 2017 oli 3,7 milj. euroa (3,8 milj. euroa). Palkitsemisjärjestelmää kehitetään yhtiön tavoitteiden kehittyessä, jotta se tukisi toimintaa tehokkaasti. Palkitsemiskäytännöistä kerrotaan enemmän yhtiön internetsivuilla julkaistavassa yritysraportissa.

Syksyllä 2017 Tesi linjasi keskeisiksi strategisiksi kehityshankkeiksi Suomen pääomasijoitusmarkkinan kehittämisen ja tiedolla johtamisen. Pääomasijoitusmarkkinan kehittämisessä keskitytään kotimaisten rahastojen sijoittajapohjan laajentamiseen niin kotimaisten kuin kansainvälisten sijoittajien osalta. Tesi päivittää myös kansainvälistymisstrategiaansa sekä panostaa Aasian markkinan parempaan tuntemiseen. Tesi hyödyntää jatkossa tiiviimmin dataa ja tehokkaampaa analytiikkaa toiminnassaan ja sen strategisessa suunnittelussa.

Osakkeet ja osakepääoma

Yhtiöllä on yksi osakelaji ja 41.710 osaketta. Osakepääoma on 438.992.200 euroa.

Voitonjakoehdotus

Emoyhtiön (FAS-tilinpäätöksen mukaiset) jakokelpoiset voittovarot 31.12.2017 olivat 187385.291 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, ettei osinkoa jaeta tilikaudelta 2017. Yhtiön varat suunnataan yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä pääomasijoitusmarkkinan kehittämistä edistäviin pääomasijoituksiin.

TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen Tesi on antanut yhden sijoitussitoumuksen myöhemmin julkaistavaan kotimaiseen kasvurahastoon sekä tehnyt suorat sijoitukset Viriaan ja Zervantiin.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Suomen talouden lyhyen aikavälin näkymät ovat nousseet poikkeuksellisen positiivisiksi, mikä tukee myös pääomasijoitusmarkkinoita. Suomi pienenä markkinana reagoi herkästi mahdollisiin ulkopuolisiin shokkeihin, kuten esimerkiksi häiriöihin maailmankaupan toiminnassa, varallisuusarvojen merkittäviin laskuihin tai yleisen korkotason ennakoitua nopeampaan nousuun.

Tesin vuoden 2018 strategiset teemat ovat pääomasijoitusmarkkinan kehittäminen, osaava omistaminen, vastuullisuus ja kestävä kehitys sekä uudistuminen. Pääomasijoitusmarkkinan kehittämisen tavoitteena on yhtiön oman katalysoivan riskirahoitustarjonnan lisäksi kanavoida yksityistä sekä kansainvälistä pääomaa ja osaamista Suomeen niin yritysten kuin pääomasijoitusrahastojen tasolla. Tesi jatkaa läheistä yhteistyötään EIF:n ja EIB:n kanssa EU-rahoituksen kanavoinnissa kotimaisiin pääomasijoitusrahastoihin ja kasvuyrityksiin.

Vastuullinen sijoittaminen on noussut osaksi pääomasijoittajien jokapäiväistä liiketoimintaa. Vaikuttavuussijoittamisesta odotetaan vastuullisen sijoittamisen seuraavaa kasvutrendiä. Tesi tarkastelee yritysvastuuta liiketoimintamahdollisuuksien ja kestäväen kehityksen näkökulmasta. Vuoden 2018 tavoitteina on, että vähintään puolella aktiivisesti hallinnoituista kohdeyrityksistä on määritelty vastuullista liiketoimintaa edistävä tavoite. Yli puolet ensisijoituksista toteuttaa vähintään yhtä YK:n kestäväen kehityksen tavoitteista.

Rahastosijoituksissa painotus kohdistuu yhä enemmän venture capital -rahastoihin sekä pieniin kasvurahastoihin. Tesi panostaa kotimaisten rahastojen niin kotimaisen kuin kansainvälisen sijoittajapohjan laajentamiseen. Näin rahastot saavat kerättyä enemmän yksityistä pääomaa ja voivat suuremmilla rahastopääomilla rahoittaa kohdeyrityksiään pidemmälle. Varainkeruussa on useampia uusia kotimaisia pääomasijoitusyhtiöitä, joiden hankkeiden uskotaan realisoituvan vuoden 2018 ja 2019 aikana.

Tesi jatkaa suoria vähemmistöisijoituksia nykyisen sijoitusfokuksen mukaisesti kasvua tavoitteleviin pk-yrityksiin sekä teollisiin investointeihin. Suorissa sijoituksissa panostuskohteena ovat Uudistuva teollisuus ja Kansainväliset kanssasijoittajat -sijoitusohjelmat. Uusina painopistealueina suorissa sijoituksissa ovat jatkossa kiertotalous ja tekoäly. Viime tilikausien positiivinen tuloskehitys antaa Tesille vahvat resurssit suomalaisten yritysten kasvua edistävään pitkäjänteiseen sijoitustoimintaan.

Avainluvut

KONSERNIN AVAINLUVUT	IFRS 2017	IFRS 2016	IFRS 2015	IFRS 2014	FAS 2013
Tilikauden tulos, milj. €	65,7	44,6	86,4	-25,7	-7,6
Oma pääoma, milj. €	978,2	912,5	867,9	676,5	559,7
Taseen loppusumma, milj. €	1020,3	943,0	895,3	694,5	561,5
Maksamattomat sitoumukset, milj. €	367,4	305,5	265,0	256,0	270,1
Pääomasijoitusten hankintahinta, milj. €	496,0	526,2	503,4	528,6	493,2
Pääomasijoitusten hankintahinta ja sitoumukset, milj. €	863,4	831,7	768,4	784,6	763,3
Pääomasijoitusten kirjanpitoarvo, milj. €	560,1	525,2	459,8	414,2	367,7
Pääomasijoitusten ja sij.sitoumusten suhde omaan pääomaan	0,9	0,9	0,8	1,0	1,1
Tilikauden aikana tehdyt uudet sijoitussitoumukset, milj.€	148,8	164,6	93,0	81,5	130,2
Oman pääoman tuotto	6,9 %	5,0 %	11,2 %	-4,2 %	-1,4 %
Omavaraisuusaste	95,9 %	96,8 %	96,9 %	97,4 %	99,7 %
Kulut per hallinnoitavat pääomasijoitukset	0,6 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %
Henkilöstö keskimäärin	32	34	31	31	30
Tilikauden palkat ja palkkiot, milj.€	3,7	3,9	3,6	3,2	2,9
Rahastosijoituksia, kpl	91	93	91	90	88
Rahastojen kohdeyhtiöiden lkm	660	677	617	544	446
Emoyhtiön suorien kohdeyhtiöiden lkm	37	36	37	42	45
Start Fund I Ky:n kohdeyhtiöiden lkm	0	6	14	22	25
Tesi Industrial Management Oy:n kohdeyhtiöiden lkm	5	4	2	2	1
Kohdeyhtiöitä yht.	702	723	670	610	517

Konsernin laaja tuloslaskelma

EUR TUHATTA	LIITETIETO	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Pääomasijoitusrahastojen nettovoitot	5	53 363	27 570
Suorien sijoitusten nettovoitot	5	15 386	18 060
Pääomasijoitusten nettovoitot yhteensä		68 748	45 631
Rahoitusarvopapereiden nettovoitot		18 282	16 962
Rahastojen hallinnointituotot		372	447
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä		18 654	17 409
Henkilöstökulut	6	-4 470	-4 737
Poistot ja arvonalentumiset		-228	-139
Liiketoiminnan muut kulut	7	-2 519	-2 981
Liikevoitto / -tappio		80 185	55 184
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-129	18
Voitto / tappio ennen veroja		80 056	55 202
Tuloverot	8	-14 387	-10 601
Tilikauden voitto / tappio		65 669	44 601
Tilikauden laaja tulos yhteensä		65 669	44 601
Tilikauden tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		65 669	44 601

Konsernitase

EUR TUHATTA	LIITETIETO	31.12.2017	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Pääomasijoitukset			
Pääomasijoitusrahastot	4	371 500	335 736
Suorat sijoitukset	4	188 558	189 415
Pääomasijoitukset yhteensä		560 058	525 151
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	9	817	517
Laskennalliset verosaamiset	11	7 672	7 241
Pitkäaikaiset varat yhteensä		568 547	532 909
Lyhytaikaiset varat			
Saamiset			
Rahoitusarvopaperit	4	445 289	403 645
Rahavarat		6 198	6 282
Lyhytaikaiset varat yhteensä		451 774	410 072
Varat yhteensä		1 020 321	942 981
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Oma pääoma			
Osakepääoma		438 992	438 992
Ylikurssirahasto		215 855	215 855
Kertyneet voittovarot		257 638	213 037
Tilikauden voitto		65 669	44 601
Oma pääoma yhteensä		978 155	912 485
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	11	30 578	27 849
Pitkäaikaiset velat yhteensä		30 578	27 849
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	10	11 588	2 646
Lyhytaikaiset velat yhteensä		11 588	2 646
Velat yhteensä		42 166	30 495
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 020 321	942 981

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

EMOYRITYKSEN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA

EUR TUHATTA	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
1.1.2016	438 992	215 855	213 037	867 884
Tilikauden voitto			44 601	44 601
Tilikauden laaja tulos			44 601	44 601
Oma pääoma 31.12.2016	438 992	215 855	257 638	912 485

EMOYRITYKSEN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA

EUR TUHATTA	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
1.1.2017	438 992	215 855	257 638	912 485
Tilikauden voitto			65 669	65 669
Tilikauden laaja tulos			65 669	65 669
Oma pääoma 31.12.2017	438 992	215 855	323 307	978 155

Yhtiöllä on yksi osakelaji.
Osakkeiden lukumäärä oli 41 710 kpl 31.12.17 ja 31.12.2016.
Osakkeella ei ole nimellisarvoa.
Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Konsernin rahavirtalaskelma

EUR TUHATTA	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Maksetut pääomakutsut rahastoihin	-59 399	-62 485
Saadut kassavirrat rahastoista	76 997	80 419
Maksetut suorat sijoitukset	-28 798	-62 632
Suorien sijoitusten takaisinmaksut ja luovutustulot	41 390	19 763
Saadut korot pääomasijoituksista	2 047	608
Saadut osingot pääomasijoituksista	1 604	4 575
Pääomasijoitusten rahavirta yhteensä	33 841	-19 752
Maksut rahoitusarvopapereista	-235 356	-64 522
Luovutustulot rahoitusarvopapereista	211 993	97 454
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	385	447
Maksut liiketoiminnan kuluista	-8 204	-6 927
Liiketoiminnan rahavirta ennen veroja	2 660	6 701
Maksetut välittömät verot	-2 216	-3 227
Liiketoiminnan rahavirta (A)	443	3 474
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-528	-433
Investointien rahavirta (B)	-528	-433
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Rahoituksen rahavirta (C)	0	0
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-84	3 041
Rahavarat tilikauden alussa	6 282	3 241
Rahavarat tilikauden lopussa	6 198	6 282

1. Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

YLEISET TIEDOT KONSERNISTA

Suomen Teollisuussijoitus Oy ("Tesi", "yhtiö") on valtion pääomasijoitusyhtiö, jonka tavoitteena on taloudellisen tulokellisuuden rinnalla suomalaisen pääomasijoitusmarkkinan kehittäminen sekä yritystoiminnan ja talouden kasvun edistäminen.

Tesin kotipaikka on Helsinki ja osoite Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa edellä mainitusta osoitteesta ja internet-osoitteesta www.tesi.fi/. Tesin hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 15.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous voi vielä muuttaa tilinpäätöstä.

Tesi sijoittaa suomalaisiin yrityksiin suoraan ja pääomasijoitusrahastojen kautta: yritysten nopeaan kasvuun, kansainvälistymiseen, merkittäviin teollisiin investointeihin sekä toimiala-, yritys- ja omistusjärjestelyihin.

Tesi on osa kansallista innovaatiojärjestelmää, jonka tehtävänä on uudistaa elinkeinoelämää, edistää uuden teknologian kehittämistä ja hyödyntämistä, luoda uusia kasvuyrityksiä sekä synnyttää työpaikkoja ja hyvinvointia. Tesi tuo innovaatiojärjestelmän palveluiden ja muun rahoitustarjonnan rinnalle pääomasijoitusmuotoisen rahoituksen. Keskeinen periaate on toimia markkinaehtoisesti yhdessä kotimaisten ja ulkomaisten sijoittajien kanssa ja näiden rinnalla lisätä riskinottoa sekä rahoituksen, pääomasijoitusosaamisen ja verkostojen tarjontaa.

Tesi on tehnyt pääomasijoituksia vuodesta 1995 lähtien yhteensä noin miljardilla eurolla. Rahoituksen kohteena on tällä hetkellä 702 yritystä suoraan ja välillisesti rahastojen kautta. Sijoitustoiminnan jatkuvuus ja kasvu on pystytty turvaamaan valtion pääomituksilla sekä yhtiön omalla tulo-rahoituksella.

Tesin toimintaa säädetään lailla (laki Suomen Teollisuussijoitus Oy -nimisestä valtionyhtiöstä) ja asetuksella (Valtioneuvoston asetus Suomen Teollisuussijoitus Oy -nimisestä valtionyhtiöstä). Lain mukaan yhtiön elinkeino- ja teollisuuspoliittisen tehtävän täyttämiseksi voidaan yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyä tavanomaista suurempi riski tai matalampi tuottotavoite. Lain mukaan toiminnan tulee olla liiketaloudellisesti kannattavaa pitkällä aikavälillä.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTA

Tesin konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2017 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Tilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävän kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tesi on noudattanut vuoden 2017 alusta seuraavia voimaantulleita muutettuja standardeja:

- Muutokset IAS 7:ään Disclosure Initiative. Muutoksilla pyritään siihen, että tilinpäätöksen käyttäjät voisivat arvioida rahoitustoiminnasta syntyvien rahavirtavirtavaiikutteisten ja ei-rahavirtavaiikutteisten velkojen muutoksia.
- Muutokset IAS 12:een Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen realisoitumattomista tappioista. Muutokset selventävät, että vähennyskelpoisen väliaikaisen eron olemassaolo riippuu yksinomaan omaisuuserän ja sen verotusarvon vertaamisesta tilinpäätöshetkellä, eikä siihen vaikuta mahdolliset tulevat muutokset omaisuuserän kirjanpitoarvossa tai siinä tavassa, kuinka kirjanpitoarvoa vastaava määrä kertyy tulevaisuudessa.

Uudistetuilla standardeilla ei ollut vaikutusta Tesin konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen pääasiallinen arvostamisperusta on käypä arvo, sillä kaikki rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Muut erät arvostetaan hankintamenuun tai jaksotettuun hankintamenuun. Tilinpäätöksen luvut esitetään euroina, joka on Tesin toimintavaluutta. Luvut on esitetty tuhansina euroina, ellei muuta mainita.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Tilinpäätöksen laadinnassa käytetyt merkittävimmät arviot ja harkinta on esitetty laadintaperiaatteiden kohdassa 2. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut.

SIJOITUSYHTEISÖN LAADINTAPERIAATE

Tesin johto on todennut, että Tesi täyttää IFRS 10 Konsernitilinpäätös -standardin mukaisen sijoitusyhteisön määritelmän. Näin ollen Tesi kirjaa määräysvallassaan olevat sijoituskohteet käypään arvoon tulosvaikutteisesti, lukuun ottamatta operatiivisia tytäryrityksiä, jotka harjoittavat sijoittamiseen liittyviä toimintoja tai tuottavat sijoitusten hallinnointipalveluja, elleivät kyseiset tytäryritykset itse täytä sijoitusyhteisön kriteerejä. Yhteenvedona:

- Tytäryritysten, jotka tuottavat rahastojen hallinnointipalveluja, katsotaan olevan emoyrityksen liiketoiminnan jatke, ja ne yhdistellään konsernitilinpäätökseen (Start Fund Management Oy ja Tesi Fund Management Oy);
- Sijoitusyhteisöiksi katsottavat tytäryritykset, joiden kautta Tesi tekee omat sijoituksensa, arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti (Tesi Industrial Management Oy).

Tesi kirjaa käypään arvoon tulosvaikutteisesti myös sellaiset sijoituskohteet, joissa sillä on huomattava vaikutusvalta.

Liitetiedossa 14. Tytäryritykset on esitetty tarkemmin konsernin tytäryritykset ja niiden käsittely konsernitilinpäätöksessä.

RAHOITUSVAROJEN KIRJAAMINEN JA ARVOSTAMINEN

Tesin rahoitusvarat muodostuvat pääomasijoituksista, rahoitusarvopapereista sekä rahavaroista, jotka luokitellaan niiden hankintapäivänä niiden hankinnan tarkoituksen perusteella ryhmiin, jotka määrittävät niiden arvostusperusteet. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupankäyntipäivänä.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle niin, että riskit ja edut ovat siirtyneet.

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT

Pääomasijoitukset ja rahoitusarvopaperit luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi, koska Tesi hallinnoi niitä, ja niiden tuloksellisuutta seurataan käypään arvoon perustuen ("käyvän arvon option" soveltaminen). Pääomasijoitukset ovat pääasiassa pitkäaikaisia sijoituksia, jolloin ne esitetään taseessa pitkäaikaisissa varoissa. Rahoitusarvopaperit ovat pääasiassa sijoituksia korko- ja osakerahastoihin. Rahoitusarvopaperit esitetään niiden luonteen ja käyttötarkoituksen vuoksi lyhytaikaisissa varoissa.

Rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon. Transaktiomenot kirjataan suoraan kuluksi. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä, ja käyvän arvon sekä realisoituneet että realisoitumattomat muutokset kirjataan

tilikauden tulokseen sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Pääomasijoitusten käyvän arvon nettomuutokset esitetään tuloslaskelman "Pääomasijoitusten nettovoitoissa" ja rahoitusarvopapereiden käyvän arvon muutokset esitetään rivillä "Rahoitusarvopapereiden nettovoitot". Kaikki korko- ja osinkotuotot sisältyvät käyvän arvon netto-muutokseen. Käyvän arvon määrittäminen on esitetty liitetiedossa 4. Käyvän arvon määrittäminen.

RAHAVARAT

Rahavarat sisältävät käteisen rahan ja vaadittaessa maksettavat pankkitalletukset.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavuorokauden määrisiksi tapahtumapäivän valuuttakursseilla. Syntyneet kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti. Rahoituksen kurssierot esitetään nettomääräisinä rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

AINEELLISET JA AINEETOMAT HYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuvat koneista ja kalustosta sekä vuokrahuoneistojen peruserävarainnoista ja ne arvostetaan taseessa alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

- Koneet ja kalusto 3-5 vuotta
- Vuokrahuoneiston peruserävarainnoit 5-10 vuotta

Aineettomiin hyödykkeisiin luetaan aineettomat oikeudet, joita ovat tietokoneohjelmistot. Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan alkuperäiseen hankintahintaan vähennettynä kertyneillä poistoilla. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Tietokoneohjelmistojen arvioitu taloudellinen vaikutusaika on viisi vuotta.

SAAMISET

Saamiset koostuvat pääasiassa kulujaksotuksista ja muista siirtosaamisista, jotka kirjataan jaksotettuun hankintamenuun.

OSTOVELAT

Tesillä on vähäisiä määriä lyhytaikaisia rahoitusvelkoja (ostovelat), joiden arvostusperusta on jaksotettu hankintamenu velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan sopimushetkellä joko rahoitusleasingopimukseksi tai muuksi vuokrasopimukseksi sen perusteella siirtyvätkö omistamiselle ominaiset riskit ja edut olennaisilta osin.

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otettujen hyödykkeiden omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista olennainen osa siirtyy vuokralle ottajalle, luokitellaan rahoitusleasingso-
pimuksiksi.

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otetun hyödykkeen omistamiseen liittyvistä riskeistä olennainen osa säilyy vuokralle antajalla, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi ja ne sisältyvät vuokralle antajan taseeseen. Muiden vuokraso-
pimusten perusteella suoritettavat maksut kirjataan tuloslas-
kelmaan tasaerinä vuokrakuluiksi vuokra-ajan kuluessa.

Tesin vuokrasopimukset on luokiteltu muiksi vuokraso-
pimuksiksi.

TYÖSUHDE-ETUUKSISTA JOHTUVAT MENOT

Tesin eläkejärjestelyt on luokiteltu maksupohjaisiksi järjeste-
lyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä yhtiö suorittaa julkisesti
tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja,
jotka ovat pakollisia ja sopimukseen perustuvia. Tesillä ei ole
näiden suoritusten lisäksi muita maksuveloitteita. Suoritetut
maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät mak-
settaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi
taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palau-
tuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Koko yhtiön henkilökunta kuuluu vuosipalkkiojärjestel-
män piiriin. Vuosittainen palkkio määräytyy sekä yhtiötason
että yksilöllisen suorituksen perusteella. Hallitus asettaa
tavoitteet etukäteen ja arvioi jälkikäteen tavoitteiden saavut-
tamistason.

TULOVEROT

Tuloslaskelman verokulu sisältää sekä kauden verotettavaan
tuloon perustuvan veron että laskennallisen veron. Kauden
verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan niiden
verolakien perusteella, jotka on tilinpäätöspäivään mennessä
säädetty tai käytännössä hyväksytty. Veroa oikaistaan mah-
dollisilla edellisissä tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot kirjataan omaisuuserien ja velkojen
verotuksellisten arvojen ja niiden tilinpäätöksen mukaisten
kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista. Laskennalliset
verot määritetään niiden verokantojen (ja -lakien) perus-
teella, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytty tilin-
päätöspäivään mennessä ja joita odotetaan sovellettavan,
kun kyseinen laskennallinen verosaaminen realisoituu tai
laskennallinen verovelka suoritetaan.

Laskennallisia verosaamia kirjataan vain siihen määrään
asti kuin on todennäköistä, että käytettävissä on verotettavaa
tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot pystytään hyödyntämään.
Laskennallisia verosaamia tarkastellaan vuosittain suh-
teessa konsernin kykyyn kerryttää tulevaisuudessa riittävästi
verotettavaa tuloa. Laskennalliset verovelat kirjataan täyteen
määräänsä.

MYÖHEMMIN VOIMAANTULEVAT STANDARDIT

Tesi ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia
uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa
ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulo-
päivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin
tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan
tilikauden alusta lukien.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset
(sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).
Uusi standardi korvaa nykyisen standardin IAS 39 Rahoitu-
sinstrumentit – kirjaaminen ja arvostaminen. IFRS 9 muuttaa
rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää
rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin uuden, odotet-
tuihin luottotappioihin perustuvan mallin. Rahoitusvelkojen
luokittelu ja arvostaminen vastaavat suurelta osin nykyisiä
IAS 39:n vaatimuksia. Tesillä ei ole johdannaisinstrumentteja
ja taseen rahoitusvarojen arvostusperiaate on käypä arvo.
Rahoitusvarojen luokittelu ei tule myöskään muuttumaan.
Standardilla ei siten ole olennaista vaikutusta Tesin konserni-
tilinpäätökseen.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista, IFRS 15:n
voimaantuloaika ja Selvennyksiä IFRS 15:een (sovellettava
1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi
korvaa nykyiset IAS 18- ja IAS 11-standardit ja niihin liittyvät
tulkinnat. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyn-
tituottojen kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myynti-
tuotot kirjataan. Myynti kirjataan määräysvallan siirtymisen
perusteella joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.
Standardi lisää myös esitettävien liitetietojen määrää. Tesin
tulovirrat koostuvat pääosin pääomasijoitusrahastoista ja
suorista pääomasijoituksista saatavista realisoituneista ja
realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista ja suorien
sijoitusten korko- ja osinkotuotoista, joiden kirjaamista
IFRS 15 -standardi ei säätele. Hallinnointituotot eivät sisällä
sellaisia muuttuvia vastikkeita tai erillisiä suoriteveloitteita,
joiden johdosta hallinnointituottojen kirjaamiseen liittyisi ris-
kiä sille, että jo kirjattuja tuottoja jouduttaisiin myöhemmin
peruuttamaan. Standardilla ei siten ole olennaista vaikutusta
Teollisuussijoituksen konsernitalinpäätökseen.

IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen
jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17:ään
sisältyvän nykyisen ohjeistuksen. IFRS 16 -standardi edel-
lyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä
taseeseen vuokranmaksuveloitteena sekä siihen liittyvän
omaisuuserän. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi hel-
potusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta
kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään noin
USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Tesi on aloittanut standardin
vaikutuksen analysoinnin.

Muilla standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Tesin kon-
sernitalinpäätökseen.

2. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Tilinpäätöksen laadinta kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaan edellyttää johdon tekevän arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat konsernitilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa raportoituihin eriin. Toteutumat voivat poiketa näistä arvioista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa sovellettaessa tilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Johdon arviot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja tulevaisuuden ennusteisiin, joita arvioidaan jatkuvasti.

SIJOITUSYHTEISÖPOIKKEUKSEN SOVELTAMINEN

Tesin johto on todennut, että Tesi on IFRS 10:ssä määritelty sijoitusyhteisö, koska se täyttää sijoitusyhteisön kriteerit. Tesin liiketoiminnallinen tarkoitus on yksinomaan sijoittaminen sijoituspääoman arvon nousun ja sijoitustuottojen hankkimiseksi. Vaikka Tesin tavoitteena on myös yritystoiminnan kehittäminen ja tukeminen Suomessa, tätä tavoitetta toteutetaan ainoastaan pääomasijoituksen keinoin, jolloin Tesin taloudellinen tuotto tulee pääoman arvonnoususta ja muista sijoitustuotoista. Pääomasijoitusrahastoissa on jo rahastojen luonteen ja elinkaarimallin perusteella irtautumissuunnitelma sijoituksille. Myös jokaiselle suoralle sijoitukselle on olemassa dokumentoitu irtautumisstrategia. Johto seuraa sijoitusten kehitystä käypiin arvoihin perustuen, ja sijoitusten käyvät arvot määritetään vähintään puolivuositain. Johto on lisäksi arvioinut, että seuraavat ominaispiirteet tukevat Tesin luokittelamista sijoitusyhteisöksi: Sillä on useampi kuin yksi sijoitus ja sen omistusosuudet ovat muodoltaan oman pääoman ehtoisia. Tavallisesti sijoitusyhteisöllä on useampi kuin yksi sijoittaja. Tesin pääasiallisena sijoittajana toimii valtio edustaen laajemman sijoittajaryhmän intressejä. Lisäksi Tesin hallinnoimissa rahastoissa on sijoittajina työeläkeyhteisöjä. Työeläkeyhteisöt eivät kuulu Tesin lähipiiriin, mikä on myös yksi sijoitusyhteisön ominaispiirre.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Keskeisin tilinpäätöksen osatekijä, joka sisältää arvoihin ja oletuksiin liittyviä epävarmuustekijöitä, on pääomasijoitusten käyvän arvon määrittäminen. Epälikvidien pääomasijoitusten arvonmäärittämiseen ja arvojen pysyvyyteen liittyvän epävarmuuden vuoksi pääomasijoitusten käyvät arvot eivät välttämättä kuvaa sitä hintaa, joka sijoituksista saataisiin ne realisoitaessa. Pääomasijoitusten käyvistä arvoista kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 4. Käyvän arvon määrittäminen.

TULOVEROT

Laskennallinen verosaaminen ja –velka kirjataan taseen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välisistä väliaikaisista eroista. Merkittävimmät väliaikaiset erot liittyvät pääomasijoitusten ja rahoitusarvopapereiden käyvän arvon ja niiden verotuksellisen arvon väliseen eroon. Muita väliaikaisia eroja aiheutuu mm. vahvistetuista tappioista, joiden osalta arvioidaan niiden hyödyntämismahdollisuuksia tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Arvioinnissa käytettyihin tulevaisuutta koskeviin oletuksiin sisältyy epävarmuutta mm. sijoitusten irtautumisarvojen ja niiden ajoittumisen sekä lopullisten verovaikutuksen osalta. Lisätietoja on esitetty liitteessä 8. Tuloverot ja liitteessä 11. Laskennalliset verot.

3. Riskienhallinta

YLEISTÄ JA RISKIEN OSA-ALUEET

Yhtiöllä on hallituksen vahvistama riskienhallintapolitiikka, joka määrittää riskienhallinnan periaatteet, riskienmäärittelyt ja -luokittelut, keskeiset roolit ja vastuunjaot sekä seuranta- ja raportointikäytännöt. Riskienhallinnan tehtävänä on varmistaa, että yhtiössä kannetut riskit ovat oikeassa mittasuhteessa riskinkantokykyyn nähden. Riskinkantokykyä hallitaan huolellisella sijoitustoiminnan suunnittelulla ja sijoitusten hallinnalla. Riskienhallinnan tavoitteena on turvata se, että yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan, että niihin reagoidaan ja että niitä hallitaan ja seurataan. Riskienhallinnalla pyritään varmistamaan yhtiön strategiassa ja toimintasuunnitelmassa kannattavuudelle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Yhtiön hallitus vahvistaa yhtiön strategian sekä toimintasuunnitelman, joissa määritetään eri sijoitusallokaatioluokkien tavoitteet. Sijoitukset hajautetaan riskien pienentämi-

seksi eri allokaatioluokkiin, eri toimialoille, kohdeyritysten eri kehitysvaiheisiin, aikaperusteisesti sekä myös maantieteellisesti erityisesti rahoitusarvopaperisijoitusten osalta. Operatiivinen johto vastaa sijoitusten valmistelusta ja toteutuksesta. Hallitus tekee yhtiön sijoituspäätökset ja valvoo sijoitustoiminnan toteutusta.

Tesin merkittävimmät riskit liittyvät pääomasijoituksiin sekä sijoituksiin rahoitusarvopapereihin. Näihin molempiin liittyy erilaisia sijoitusriskejä, joita ovat: pääomasijoitusten yritysriskit, maksuvalmiusriskit, markkinariskit ja luottoriskit. Yhtiön tilinpäätöksen oikeellisuuden kannalta merkittävin epävarmuustekijä on eri sijoitusriskien huomioiminen pääomasijoitusten arvostuksissa (arvostusriski). Pääomasijoitusten käypien arvojen määrittämisen prosessi on kuvattu erikseen liitetiedossa 4. Käyvän arvon määrittäminen. Alla on lisäksi esitetty taulukko yhtiön sijoitusportfolion allokaatiojakaumasta käyvin arvoin 31.12.2017 ja 31.12.2016.

RAHOITUS- JA RAHAVAROJEN KÄYPIEN ARVOJEN JAKAUMAT

EUR MILJOONAA	31.12.2017	%	31.12.2016	%
Pääomasijoitusrahastot	372	36 %	336	36 %
Venture capital	162	16 %	141	15 %
Myöhemmän vaiheen	147	14 %	141	15 %
Rahastojen rahastot	62	6 %	53	6 %
Suorat sijoitukset	189	19 %	189	20 %
Venture capital	55	5 %	54	6 %
Myöhemmän vaiheen	134	13 %	136	15 %
Rahoitusarvopaperit	451	44 %	404	43 %
Korkorahastot	306	30 %	302	32 %
Osakerahastot	110	11 %	86	9 %
Muut sijoitukset	36	4 %	16	2 %
Rahavarat	6	1 %	6	1 %
Yhteensä	1018	100 %	935	100 %

Tesiin vaikuttavia muita riskejä ovat strategiset riskit, operatiiviset riskit, vahinkoriskit ja maineriskit. Strategisia riskejä hallitaan arvioimalla säännöllisesti yhtiön toimintaa suhteessa toimintaympäristöön ja eri sidosryhmien odotuksiin. Toiminnallisia riskejä hallitaan sekä toimimalla hyvän hallintotavan mukaisesti että sisäisillä ohjeistuksilla, ja niiltä suojaudutaan vakuutuksilla.

PÄÄOMASIOITUSTEN YRITYSRISKI

Yhtiön pääomasijoitukset, olivat ne toteutettu pääomasijoitusrahastojen kautta tai suorina sijoituksina, kohdistuvat pääosin noteeraamattomiin alku- ja kasvuvaiheen yrityksiin. Näiden pienten ja keskisuurten kohdeyritysten arvonkehitykseen vaikuttaa useasti yrityskohtaiset riskit enemmän kuin yleinen markkinariski, jota on kuvattu jäljempänä.

Alkuvaiheen, ns. venture capital -allokaatioon kuuluvien kohdeyritysten liiketoiminta on tyypillisesti vielä kassavirran negatiivista. Nämä alkuvaiheen yritykset tavoittelevat yleensä uusiin innovaatioihin ja/tai uusiin ansaintamalleihin pohjautuvaa voimakasta kansainvälistä kasvua pääomasijoittajien tuoman riskirahoituksen mahdollistamana. Korkean riskiprofiilin venture capital -sijoittamiselle on ominaista, etteivät kaikki alkuvaiheen kohdeyritykset tule menestymään esimerkiksi teknologia-, liiketoimintamalli-, strategia-, kaupallistamis-, kilpailijakenttä-, avainhenkilö- tai jatkorahoitusriskien toteutuessa.

Myöhemmän kasvuvaiheen allokaatioon kuuluvat yritykset ovat yleensä saavuttaneet positiivisen kannattavuuden ja niissä em. venture-vaiheen riskit ovat tyypillisesti madaltuneet. Pääomasijoittajien arvonluontiin tähtäävä aktiivinen omistajuus kuitenkin selvästi nostaa näiden yritysten liiketoiminnan kasvustrategioiden tavoitetasoa esimerkiksi voimakkaamman kansainvälistymisen, yritysjärjestelyjen, uusien investointien tai harkitun velkavivun hyödyntämisen kautta, lisäksi näin yritysten kokonaisriskiprofiilia. Lisäksi makrotaloudellisen toimintaympäristön kehityksellä on keskimäärin suurempi vaikutus kypsemmän vaiheen yritysten liiketoimintaan.

Yritysriskeihin kuuluu myös Tesin kanssasijoittajia koskeva vastapuoliriski, jolla tarkoitetaan yksityisiin kanssasijoittajiin liittyviä epävarmuustekijöitä esimerkiksi kohdeyhtiöiden jatkorahoitustilanteissa. Tämän kanssasijoittajariskin hallinnan merkitys korostuu Tesin toimintamallissa, jossa toimitaan aina yhdessä yksityisten kanssasijoittajien kanssa, siten että yksittäisessä rahoitustilanteessa yksityisen pääoman

osuus rahoituksesta on vähintään puolet.

Tesi hallitsee pääomasijoitustensa sijoituskohtaisia riskejä ennakoivalla hankevirran generoinnilla, huolellisella valmisteluvaiheen analyysillä, selektiivisellä sijoituskohteiden ja kanssasijoittajien valinnalla, sijoitusten monitoroinnilla, aktiivisella vuorovaikutuksella pääomasijoitusrahastojen hallinnoijien suuntaan, osallistumalla hallinnollisesti suorien kohdeyritysten liiketoiminnan kehittämiseen sekä toimimalla aktiivisesti sijoitusten irtautumisvaiheessa.

MAKSUVALMIUSRISKI

Maksuvalmiusriskin hallinnalla varmistetaan, että yhtiöllä on aina käytettävissään pääomasijoitustoimintaansa (maksamattomiin sitoumuksiin) riittävä rahoitus. Likviditeetin, rahoitusarvopapereiden ja pääomasijoitusten kassavirtojen kehitystä seurataan jatkuvasti. Uusien sijoitusten valmistelussa huomioidaan sijoitusten vaikutus likviditeettiin ja rahoitusasemaan. Yhtiön kassavirroista ja sijoituksista pääosa on euromääräistä.

Sijoitukset rahoitusarvopapereihin tehdään valitulla riskitasolla yhtiön hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman mukaisesti. Rahoitusarvopaperisijoituksilla turvataan yhtiön varojen riittävyys pääomasijoitustoimintaan ja muuhun maksuliikenteeseen. Operatiivinen johto vastaa sijoitustoiminnasta voimassa olevan sijoitussuunnitelman rajoissa.

Rahoitusarvopaperisijoitukset hajautetaan pääosin korkorahastosijoituksiin sekä myös osakerahastosijoituksiin ja rahamarkkinoille. Rahoitusarvopapereiden herkkyyttä markkinamuutoksille seurataan säännöllisesti. Pääosa rahoitusarvopapereiden sijoitustoiminnasta on ulkoistettu täyden valtakirjan mandaateilla Finanssivalvonnan valvomille varainhoitajille. Rahoitusarvopaperisijoituksiin liittyvää vastapuoliriskiä pyritään hallitsemaan harkitulla yhteistyökumppanien valintamenettelyllä.

31.12.2017 yhtiön rahavarojen ja rahoitusarvopapereiden käypä arvo oli 451,5 milj. euroa (409,9 milj. euroa) ja maksattomat sijoitussitoumukset olivat suuruudeltaan 367 milj. euroa (305 milj. euroa). Maksamattomat sijoitussitoumukset ovat pääosin pääomasijoitusrahastoille annettuja sitoumuksia, joiden keskimääräinen maksuaika on yli neljä vuotta. Tämän lisäksi yhtiöllä on käynnissä suorien sijoitusten strategisia sijoitusohjelmia, joihin yhtiö on saanut kohdistettuja pääomituksia valtiolta. Näihin sijoitusohjelmiin oli 31.12.2017 käyttämättä yhteensä 60 milj. euroa saatua pääomitusta.

MARKKINARISKI

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisten markkinaheilahtelujen (kuten osake-, korko- ja valuuttamarkkina-heilahtelut) vaikutusta sijoitusten arvoon ja niiden kehitykseen. Yhtiön rahoitusarvoperipohjaisten sijoitusten suoran markkinariskeille altistumisen lisäksi yleiset markkinamuutokset voivat vaikuttaa myös epäsuorasti yhtiön pääomasijoitusallokaation suorien kohdeyritysten ja rahastojen käypiin arvoihin.

Markkinariskejä rajoitetaan hajauttamalla sijoitukset eri allokaatioihin (eri markkinariskikategorioihin) koskien sekä yhtiön rahoitusarvopaperi- että pääomasijoituksia. Lisäksi yleisten suhdannevaihtelujen tasoittamiseksi pääomasijoituksissa aikaperusteinen hajautus, ei-syklisten kohdeyhtiöiden hankinta, liian aggressiivisten velkarakenteiden välttäminen ja kohdeyhtiöiden jatkuva kehittäminen ovat tärkeitä riskienhallinnan keinoja.

Korkosijoitukset, joiden käypä arvo oli yhteensä 299 milj. euroa per 31.12.2017, muodostavat valtaosan yhtiön 445 milj. euron arvoisesta rahoitusarvopaperisalkusta. Korkosijoituksiin kohdistuva markkinariski koostuu markkinakorkojen yleisiin muutoksiin liittyvästä korkoriskistä sekä luottoriskiä omaavien korkosijoitusten luottoriskimarginaalin vaihtelusta (spread-riski). Yhtiön korkosijoitussalkun laskennallinen painotettu duraatio oli 3,0 vuotta per 31.12.2017 ja yleisen korkotason nousu hypoteettisesti yhdellä prosenttiyksiköllä

laskisi yhtiön korkosijoitusten käypää arvoa arviolta 9 milj. eurolla.

Rahoitusarvopapereihin sisältyvien osakesijoitusten käypä arvo oli 110 milj. euroa per 31.12.2017. Kaikkien osakesijoitusten hintojen 10 %:n lasku pienentäisi täten 11 milj. euroa osakesijoitusten arvoa.

Yhtiön kassavirroista ja sijoituksista pääosa on euromääräistä. Yhtiö ei suojaa valuuttariskejään.

Taulukossa on esitetty pääomasijoitusten, rahoitusarvopapereiden ja rahavarojen jakautuminen valuutoittain sekä valuuttariskin herkkyyshanalyysi 10 %:n valuutan muutokselle euroa vastaan. Herkkyyshanalyysin tarkastelussa on huomioitava, että pääomasijoitusrahastojen valuuttamääräiset käyvät arvot on esitetty euroissa rahastojen raportointivaluutan mukaisina. Niiden perusteella on laskettu valuuttakurssin muutoksen suora tulosvaikutus olettaen kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Rahastot voivat tehdä myös muita kuin rahaston raportointivaluutan määräisiä sijoituksia. Lisäksi valuuttakurssien muutokset voivat vaikuttaa myös rahastosijoitusten käypään arvoon valuuttakurssien vaikuttaessa kohdeyhtiöiden tuloksiin ja arvostuksiin. Edellisten lisäksi yhtiön valuuttariskien tarkastelussa on huomioitava yhtiön valuuttamääräiset maksamattomat sijoitus-sitoumukset pääomasijoitusrahastoihin.

31.12.2017 EUR MILJOONAA	EURO M€	USD M€	SEK M€	DKK M€	NOK M€	MUUT M€	YHT. M€
Pääomasijoitusrahastot	278	20	57	11	4	0	372
Rahoitusarvopaperit ja rahavarat	379	27	4	3	1	38	451
Suorat sijoitukset	186	1				2	189
Yhteensä	843	48	61	14	6	40	1 012
Herkkyyshanalyysi 10 % valuuttakurssimuutoksen vaikutus tulokseen		4	6	1	1	4	15
Maksamattomat sitoumukset pääomasijoitusrahastoihin	314	13	20	9	1		357

LUOTTORISKI

Yhtiön pääomasijoitusten luottoriski liittyy pääasiallisesti sellaisiin suoriin kohdeyrityssijoituksiin, jotka on toteutettu velkainstrumenteilla. Tyypillisesti nämä ovat kiinteäkorkoisia välirahoitusinstrumentteja. Suorien pääomasijoitusten velkainstrumenttien käypä arvo oli 27,8 milj. euroa per 31.12.2017, mikä vastaa noin 5 % kaikkien pääomasijoitusten käyvää arvosta.

Vastaavasti rahoitusarvopaperien luottoriski kohdistuu julkisesti noteerattujen korkorahastojen sijoituksiin mm. valtioiden ja yritysten liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjoihin. Yhtiön korkorahastosalkku on erittäin hajautunut, jolloin yksittäisiin valtioihin, toimialoihin tai yrityksiin kohdistuva suora luottoriski on varsin vähäinen.

PÄÄOMAN HALLINTA JA SIOITUSTOIMINNAN TUOTOT

Yhtiö on rahoitettu oman pääoman ehtoisesti ja yhtiöllä ei ole määrämuotoista osingonjakopolitiikkaa. Myöskään yhtiön pääomasijoitusrahastoissa ei käytetä rahastotasolla velkavipua mutta osassa yhtiön pääomasijoitusten kohdeyritysten rahoitusrakenteissa käytetään vierasta pääomaa. Yhtiöön ei kohdistu erityisiä vakavaraisuusvaatimuksia, mutta yhtiö on sisäisesti asettanut riskirajat koskien pääomasijoitussalkun kokonaiskoon ja oman pääoman suhdetta sekä myös maksamattomien sitoumusten ja likvidien varojen suhdetta.

Yhtiön lakisääteinen tavoite on olla liiketaloudellisesti kannattava pitkällä aikavälillä huomioiden yhtiölle asetetut elinkeinopoliittiset tavoitteet. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhtiön pääomasijoitusten ja rahoitusarvopaperisijoitusten vuotuiset veroja ja toiminnan kuluja edeltävät tuotot eli käypien arvojen muutokset tilikausilta 2013–2017. Yhtiön pääomasijoitustoiminta on luonteeltaan pitkäjänteistä, minkä vuoksi yhtiön taloudellista tuloksellisuutta on perustelluinta arvioida pidemmällä aikavälillä.

Valtion sijoitukset yhtiön omaan pääomaan olivat vuoden 2017 lopussa 655 milj. euroa. Konsernin oma pääoma oli vuoden 2017 lopussa 987 milj. euroa. Yhtiön toiminnasta kertyneet voittovarot tilikauden 2017 tulos mukaan lukien olivat 323 milj. euroa.

TESIN SIOITUSTOIMINNAN TUOTOT ENNEN VEROJA JA YHTIÖN KULUJA 2013–2017 (TUOTTO = KÄYPIEN ARVOJEN MUUTOKSET)

ALLOKAATIO / TILIKAUSI	2013*	2014	2015	2016	2017	Yhteensä 2013–2017
Pääomasijoitusten tuotto (M€)	-9	-40	109	46	69	175
Rahoitusarvopaperien tuotto (M€)	11	14	6	17	18	67
Yhteensä (M€)	2	-25	115	63	87	242
Pääomasijoitusten tuotto (%)**	-2,2 %	-9,5 %	24,9 %	9,3 %	12,7 %	8,1 %
Rahoitusarvopaperien tuotto (%)**	5,4 %	6,4 %	1,9 %	4,1 %	4,2 %	4,8 %
Yhteensä	0,3 %	-3,9 %	14,9 %	6,9 %	9,0 %	6,8 %

* Tilikauden 2013 luvut ovat tilintarkastamattomia

** Allokatioiden tuotto-%:t on laskettu jakamalla vuoden tuotto vuoden keskimäärin sitoutuneella pääomalla. Sitoutunut pääoma on laskettu käyvin arvoin vuoden alun ja lopun tilanteen keskiarvona.

4. Käyvän arvon määrittäminen

PÄÄOMASIOITUSTEN KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMISEN PERUSTEET

Yhtiön pääomasijoitusten käyvän arvon määrittely perustuu toimialan käytännön mukaisesti International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines -suositukseen (IPEVG). Tyypillisesti epälikvidien pääomasijoitusten luonteesta johtuen sijoitusten käypien arvojen määrittäminen edellyttää Tesin johdolta harkintaa ja arvioiden käyttöä.

IPEVG:n peruseriaatteen mukaisesti käypä arvo kuvastaa sellaista hintaa, joka saataisiin arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketoimessa toimivilla markkinoilla toisistaan riippumattomien, hypoteettisten osapuolten välillä. Käypä arvo ei siis vastaa sellaista kauppahintaa, joka saataisiin ns. pakkomyynti-tilanteessa. Käyvän arvon määrittämisessä käytetään joko yhtä parhaiten soveltuva arvonmäärittämis menetelmää tai useita toisiaan täydentäviä toimialalla yleisesti hyväksytyjä menetelmiä. Yhtiö kiinnittää arvonmäärittämisessä erityistä huomiota kohdeyritysten arvioituun tulevaan kannattavuuskehitykseen ja liiketoiminnan riskeihin etenkin yritysten rahoitustilanteiden osalta.

PÄÄOMARAHASTOSIJOITUKSET

Yhtiön pääomarahastosijoitusten eli rahasto-osuuksien käyvät arvot perustuvat lähtökohtaisesti viimeisiin käytettävissä oleviin rahastojen hallinnoijien raportointiin arvoihin (ns. net asset value tai NAV). Hallinnoijat johtavat osuuksien arvot rahaston kohdeyrityssijoituksille määrittämilleen IPEVG:n mukaisista käyvistä arvoista lisätynä / vähennettynä rahaston muilla varoilla / veloilla. Rahasto-osuuksien käypien arvojen määrittämisessä ei huomioida osuuksiin liittyviä maksamattomia rahastositoumuksia, joihin yhtiö on muiden rahastojen sijoittajien lailla juridisesti sitoutunut.

Rahasto-osuudet ovat tyypillisesti epälikvidimpiä rahoitusinstrumentteja kuin suorat pääomasijoitukset. Yhtiön perussijoitusstrategiana ei ole käydä kauppaa rahasto-osuuksilla

niitä myymällä tai ostamalla kesken rahastojen toimintakauden.

Rahasto-osuuksien arvostuksissa voidaan poiketa hallinnoijien raportointimista luvuista, mikäli hallinnoijien raportoitaman käyvän arvon ei arvioida heijastavan sijoituksen todellista käypää arvoa tai raportoitu käypä arvo kohdistuu eri ajankohtaan. Hallinnoijan ilmoittamasta käyvästä arvosta poikkeaminen perustuu aina yhtiön omaan käyvän arvon testaamiseen. Käyvän arvon testaaminen tehdään aina niissä rahastoissa, jotka yhtiö on luokitellut itse määrittämälleen riskilistalle. Riskilistalle luokitellaan sellaiset rahastot, joiden sijoitustoiminnan kehitys ei ole tehdyssä riskitarkastelussa vastannut alkuperäistä ja joiden sijoitustoiminnan tulosten arvioidaan jäävän merkittävästi aiemmin asetetuista tavoitteista.

SUORAT PÄÄOMASIOITUKSET

Yhtiön suorien pääomasijoitusten käypien arvojen määrittämisessä käytetään kohdeyritysten vaihtelevista kokonaistilanteista riippuen joko yhtä parhaiten soveltuva arvonmäärittämis menetelmää tai useita toisiaan täydentäviä menetelmiä. Käytetyt menetelmät ovat IPEVG:n mukaisia kuten esimerkiksi lähiaikoina toteutuneiden kohdeyritysten omien instrumenttien transaktiot, verrokkiyhtiöiden arvostuskertoimet tai diskontatut kassavirrat. Sekä menetelmävalinnat että niiden avulla tehtävä varsinainen arvonmäärittäminen edellyttää yhtiön johdolta huomattavaa arvioiden ja harkinnan käyttöä.

Yhtiön velkainstrumenttisijoitusten käyvät arvot arvioidaan tyypillisesti kohdeyritysten liiketoiminnan arvon (velaton arvo, ns. enterprise value) tarkastelunäkökulman kautta, sillä yhtiön pääomasijoituksissa velkainstrumentit kytkeytyvät usein erottamattomana osana kohdeyritysten rahoituskokonaisuuksiin yhtiön osakeinstrumenttisijoitusten kanssa.

PÄÄOMASIOITUSTEN KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMISEN PROSESSI

Yhtiön pääomasijoitusten käyvät arvot määrittävät niistä vastaavat sijoitustiimit. Tämän jälkeen sijoitustiimien laatimat arvostusehdotukset arvioidaan sijoitustiimeistä erillisessä riskienhallintafunktiossa ennen arvostusten eteenpäin viemistä yhtiön johtoryhmän hyväksyttäväksi. Johtoryhmän jälkeen arvostukset etenevät hallituksen tarkastusvaliokunnan käsittelyn kautta hallituksen hyväksyttäväksi.

KÄYVÄN ARVON HIERARKIA KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA

Tesin pääomasijoituksiin sisältyy vähäinen määrä noteerattuja osakesijoituksia. Rahoitusarvopapereiksi luokitellut sijoitusrahastosijoitukset ovat myös noteerattuja; niiden markkinahinta on havainnoitavissa ja rahastoyksiköillä on aktiiviset jälkimarkkinat. Kaikkien muiden osake-, velka- ja pääomasijoitusrahastosijoitusten arvot määritellään arvonmäärittäsmalleilla, joissa käytetään merkittävässä määrin yhtiön omia, ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja.

IFRS 13 määrittää käyvän arvon hierarkian, ja sen tasot seuraavasti:

- Tason 1 syöttötiedot ovat täysin samanlaisille varoille tai veloille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joille yhteisöllä on pääsy arvostuspäivänä.
- Tason 2 syöttötiedot ovat syöttötietoja, jotka ovat muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan tai epäsuorasti.
- Tason 3 syöttötiedot ovat syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle.

Käypien arvojen hierarkiassa korkeimman sijan saavat toimivilla markkinoilla täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat (tason 1 syöttötiedot), ja alimman sijan saavat muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot (tason 3 syöttötiedot). Toimivilla markkinoilla noteerattu hinta antaa luotettavinta näyttöä käyvästä arvosta, ja sitä on pääsääntöisesti käytettävä käyvän arvon määrittämiseen oikaisemattomana aina, kun se on saatavilla.

Silloin, kun omaisuuserän tai velan käyvän arvon määrittämisessä käytettävä syöttötiedot ovat käypien arvojen hierarkian eri tasoilla, erä luokitellaan kokonaisuudessaan samalle käypien arvojen hierarkian tasolle kuin alimmalla tasolla oleva syöttötieto, joka on merkittävä koko arvonmäärityksen kannalta.

Alla olevissa taulukoissa on eritelty rahoitusvarojen käypään arvoon arvostamisen hierarkia.

Alla olevissa taulukoissa on eritelty rahoitusvarojen käypään arvoon arvostamisen hierarkia

31.12.2017, EUR TUHATTA	TASO 1	TASO 2	TASO 3	YHTEENSÄ
Pääomasijoitusrahastot				
Venture capital			162 453	162 453
Myöhemmän vaiheen			147 164	147 164
Rahastojen rahastot			61 883	61 883
Suorat sijoitukset				
Venture capital			54 750	54 750
Myöhemmän vaiheen	5 399		128 408	133 807
Rahoitusarvopaperit				
Korkorahastot	299 479			299 479
Osakerahastot	109 876			109 876
Muut sijoitukset	35 935			35 935
Yhteensä	450 689	0	554 659	1 005 347

Suorat sijoitukset koostuvat osakesijoituksista 160,7M€ ja velkasijoituksista 27,8M€

31.12.2016, EUR TUHATTA	TASO 1	TASO 2	TASO 3	YHTEENSÄ
Pääomasijoitusrahastot				
Venture capital			140 888	140 888
Myöhemmän vaiheen			141 478	141 478
Rahastojen rahastot			53 370	53 370
Suorat sijoitukset				
Venture capital			53 761	53 761
Myöhemmän vaiheen	7 238		128 417	135 654
Rahoitusarvopaperit				
Korkorahastot	301 908			301 908
Osakerahastot	85 606			85 606
Muut sijoitukset	16 131			16 131
Yhteensä	410 882	0	517 914	928 796

Suorat sijoitukset koostuvat osakesijoituksista 155,5 M€ ja velkasijoituksista 33,9 M€.

Sijoitusten sisältöä on selostettu tarkemmin kohdassa 3. Riskienhallinta

Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset:

SIJOITUSLUOKKA, EUR TUHATTA	1.1.	Tuloslaskelmaan kirjatut voitot ja tappiot yhteensä	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2017
Pääomasijoitusrahastot					
Venture capital	140 888	26 995	23 705	-29 135	162 453
Myöhemmän vaiheen	141 478	21 407	25 975	-41 697	147 164
Rahastojen rahastot	53 370	4 960	9 719	-6 166	61 883
Suorat sijoitukset					
Venture capital	53 761	5 970	20 061	-25 043	54 750
Myöhemmän vaiheen	128 417	6 310	8 736	-15 054	128 408
Yhteensä	517 914	65 642	88 197	-117 094	554 659
Tuloslaskelman pääomasijoitusten nettovoittoihin kirjatut realisoitumattomien voittojen ja tappioiden muutos kauden lopussa olevista tason 3 varoista:					24 014

SIJOITUSLUOKKA, EUR TUHATTA	1.1.	Tuloslaskelmaan kirjatut voitot ja tappiot yhteensä	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2016
Pääomasijoitusrahastot					
Venture capital	129 622	12 022	20 921	-21 678	140 888
Myöhemmän vaiheen	154 177	11 731	29 887	-54 318	141 478
Rahastojen rahastot	42 300	3 817	11 676	-4 424	53 370
Suorat sijoitukset					
Venture capital	36 429	1 506	20 536	-4 710	53 761
Myöhemmän vaiheen	83 973	22 183	34 140	-11 879	128 417
Yhteensä	446 501	51 260	117 161	-97 008	517 914
Tuloslaskelman pääomasijoitusten nettovoittoihin kirjatut realisoitumattomien voittojen ja tappioiden muutos kauden lopussa olevista tason 3 varoista:					22 108

Tason 3 rahoitusvarojen herkkyyshanalyysi

SIJOITUSLUOKKA	Käypä arvo 31.12.2017 EUR tuhatta	Arvostusmalli	Ei-havaittavissa olevat syöttö- tai implisiittiset arvostustiedot	Käytetyt syöttö- tai implisiittiset arvostustiedot (painotettu keskiarvo)	Muutos arvostukseen, mikäli syöttötieto muuttuu +/- 20%
Pääomasijoitusrahastot					
Venture capital	162 453	Käypä arvo	Kohderahastojen hallinnointiyhtiöiden raportoimat arvot +/- yhtiön omien arvojen testaamisten lopputuloksena tekemät poikkeamat*		32 491
Myöhemmän vaiheen	147 164				29 433
Rahastojen rahastot	61 883				12 377

Suorat sijoitukset					
Venture capital	54 750	Transaktiot kohdeyhtiön instrumenteilla / Verrokkiryhmä	Arvostus- kertoimet**	EV/Liikevaihto 2017 (3,4x)	9 466
Myöhemmän vaiheen	128 408			EV/EBITDA 2017 (7,9x)	18 451

SIJOITUSLUOKKA	Käypä arvo 31.12.2016 EUR tuhatta	Arvostusmalli	Ei-havaittavissa olevat syöttö- tai implisiittiset arvostustiedot	Käytetyt syöttö- tai implisiittiset arvostustiedot (painotettu keskiarvo)	Muutos arvostukseen, mikäli syöttötieto muuttuu +/- 20%
Pääomasijoitusrahastot					
Venture capital	140 888	Käypä arvo	Kohderahastojen hallinnointiyhtiöiden raportoimat arvot +/- yhtiön omien arvojen testaamisten lopputuloksena tekemät poikkeamat*		28 178
Myöhemmän vaiheen	141 478				28 296
Rahastojen rahastot	53 370				10 674

Suorat sijoitukset					
Venture capital	53 761	Transaktiot kohdeyhtiön instrumenteilla / Verrokkiryhmä	Arvostus- kertoimet**	EV/Liikevaihto 2016 (3,3x)	10 752
Myöhemmän vaiheen	128 417			EV/EBITDA 2016 (8,2x)	25 683

* Yhtiön pääomasijoitusrahastojen arvon testaamiset johtivat kokonaisuutena nettomääräisesti 4 milj. euroa alhaisempaan käypään arvoon per 31.12.2017 verrattuna kohde-rahastojen hallinnointiyhtiöiden raportoimiin arvoihin.

** Painotettujen EV-arvostuskertoimien laskennassa on huomioitu vaikutus vain niistä kohdeyhtiöistä, joille kertoimien käyttö arvostusmittarina on perusteltua. Esimerkiksi venture capital -sijoitusluokassa ei ole huomioitu hyvin vähäisen liikevaihdon omaavia kohdeyhtiöitä ja myöhemmän vaiheen -luokassa negatiivisen käyttökatteen kohdeyhtiöitä. Huom. EV = Enterprise Value = kohdeyhtiön liiketoiminnan velaton arvo; EBITDA = käyttökate.

4.1 PÄÄOMASIJOITUSRAHASTOT

YHTIÖ	KOTIPAIKKA	OMISTUSOSUUS %	ALKUPERÄINEN SIJOITUSSITOUMUS EUR
Aboa Venture II Ky	Turku	14,0 %	1 345 503
Aboa Venture III Ky	Turku	30,8 %	3 500 000
Armada Mezzanine Fund II Ky	Helsinki	11,5 %	5 000 000
Armada Mezzanine Fund III Ky	Helsinki	11,3 %	10 000 000
Armada Mezzanine Fund IV Ky	Helsinki	4,9 %	5 000 000
Atomico IV (Guernsey), L.P.	Guernsey	5,4 %	6 626 612
Balderton Capital V, L.P.	Delaware USA	3,1 %	6 831 892
Balderton Capital VI, S.L.P.	Luxemburg	2,3 %	7 448 300
CapMan Buyout IX Fund A L.P.	Guernsey	3,4 %	10 000 000
CapMan Buyout VIII Fund A L.P.	Guernsey	2,8 %	10 000 000
CapMan Buyout X Fund B Ky	Helsinki	13,9 %	10 000 000
CapMan Equity VII A L.P.	Guernsey	6,4 %	10 000 000
CapMan Growth Equity Fund 2017 Ky	Helsinki	3,5 %	3 000 000
CapMan Life Science IV Fund L.P.	Guernsey	18,5 %	10 000 000
CapMan Mezzanine V Fund FCP-SIF	Luxemburg	15,8 %	15 000 000
CapMan Technology Fund 2007 L.P.	Guernsey	10,3 %	10 000 000
Conor Technology Fund I Ky	Espoo	40,0 %	8 000 000
Conor Technology Fund II Ky	Espoo	20,0 %	10 000 000
Creandum II LP	Guernsey	10,4 %	5 000 277
Creandum III LP	Guernsey	5,6 %	7 500 000
Creandum IV, L.P.	Guernsey	4,4 %	8 000 000
DN Capital - Global Venture Capital III LP	Jersey	2,1 %	3 000 000
EQT V (No. 1) Limited Partnership	Guernsey	0,2 %	7 000 000
EQT Ventures (No. 1) SCSp	Luxemburg	1,8 %	7 500 000
EQT VII (No. 1) Limited Partnership	Yhdistynyt kuningaskunta	0,4 %	15 000 000
Finnmezzanine Rahasto III A Ky	Helsinki	9,9 %	10 000 000
Folmer Equity Fund II Ky	Helsinki	16,2 %	10 000 000
FSN Capital IV L.P.	Jersey	1,8 %	10 253 723
Holtron Capital Fund II Ky	Helsinki	29,5 %	2 000 000
Industri Kapital 2000 Limited Partnership VII	Jersey	5,7 %	10 000 000
Intera Fund I Ky	Helsinki	8,0 %	10 000 000
Intera Fund III Ky	Helsinki	8,0 %	20 000 000
Inveni Life Sciences Fund I Ky	Helsinki	33,7 %	10 000 000
Inveni Secondaries Fund II Follow On Ky	Helsinki	10,2 %	1 200 000
Inveni Secondaries Fund II Ky	Helsinki	5,0 %	3 363 759
Inventure Fund II Ky	Helsinki	11,5 %	8 000 000
Inventure Fund III Ky	Helsinki	9,0 %	10 000 000
Inventure Fund Ky	Helsinki	24,2 %	9 850 000

YHTIÖ	KOTIPAIKKA	OMISTUSOSUUS %	ALKUPERÄINEN SIJOITUSSITOUMUS EUR
Juuri Rahasto I Ky	Helsinki	6,1 %	5 000 000
K III Denmark K/S	Tanska	22,7 %	10 000 000
Kasvurahastojen Rahasto Ky	Helsinki	40,0 %	54 000 000
Kasvurahastojen Rahasto II Ky	Helsinki	46,2 %	60 000 000
Kasvurahastojen Rahasto III Ky	Helsinki	40,0 %	60 000 000
Life Sciences Partners III B.V.	Alankomaat	13,8 %	10 000 000
Life Sciences Partners IV B.V.	Alankomaat	21,8 %	10 000 000
Life Sciences Partners V C.V.	Alankomaat	2,0 %	5 000 000
Lifeline Ventures Fund I Ky	Helsinki	10,4 %	3 000 000
Lifeline Ventures Fund III Ky	Helsinki	17,5 %	10 000 000
Litorina IV L.P.	Jersey	3,7 %	9 928 728
LSP Health Economics Fund 2 C.V.	Alankomaat	5,3 %	10 000 000
MB Equity Fund Ky	Helsinki	17,4 %	2 522 819
MB Equity Fund IV Ky	Helsinki	3,9 %	10 000 000
MB Equity Fund V Ky	Helsinki	6,3 %	15 000 000
Midinvest Fund II Ky	Jyväskylä	25,6 %	15 000 000
Midinvest Fund PH I Ky	Lahti	25,0 %	3 000 000
MVM IV LP	Yhdistynyt kuningaskunta	3,4 %	6 627 198
Nest Capital 2015 Fund Ky	Helsinki	10,0 %	10 000 000
NEXIT Infocom 2000 Fund LP	Guernsey	6,1 %	3 333 333
Nexit Infocom II L.P.	Guernsey	17,6 %	15 000 000
Northzone VI L.P.	Jersey	5,8 %	7 500 000
Northzone VII L.P.	Jersey	3,0 %	7 500 000
Northzone VIII L.P.	Jersey	2,9 %	10 000 000
Norvestor VI L.P.	Guernsey	3,7 %	14 135 184
Open Ocean Fund 2015 Ky	Espoo	6,3 %	5 000 000
Open Ocean Fund Three Ky	Espoo	11,2 %	5 000 000
Polaris Private Equity III K/S	Tanska	2,8 %	10 075 905
Polaris Private Equity IV K/S	Tanska	2,3 %	10 054 024
Power Fund I Ky	Vaasa	29,6 %	5 000 000
Power Fund II Ky	Vaasa	23,9 %	15 000 000
Power Fund III Ky	Vaasa	13,0 %	10 000 000
Seedcap Ky	Espoo	37,8 %	5 000 000
Sentica Buyout III Ky	Helsinki	13,0 %	15 000 000
Sentica Buyout IV Ky	Helsinki	8,0 %	10 000 000
Sentica Buyout V Ky	Helsinki	8,1 %	15 000 000
Sentica Kasvurahasto II Ky	Helsinki	23,7 %	10 000 000
Sponsor Fund III Ky	Helsinki	5,7 %	10 000 000
Sponsor Fund IV Ky	Helsinki	5,0 %	10 000 000
Sunstone Technology Ventures II K/S	Tanska	7,5 %	7 044 897

YHTIÖ	KOTIPAIKKA	OMISTUSOSUUS %	ALKUPERÄINEN SIJOITUSSITOUMUS EUR
Teknoventure Rahasto III Ky	Oulu	46,8 %	7 500 000
Vaaka Partners Buyout I Ky	Helsinki	19,7 %	10 000 000
Vaaka Partners Buyout Fund II Ky	Helsinki	6,7 %	10 000 000
Vaaka Partners Buyout Fund III Ky	Helsinki	5,3 %	12 000 000
Wedeco Fund IV Ky	Vaasa	45,3 %	5 000 000
Vendep Capital Fund II Ky	Helsinki	23,1 %	7 500 000
Verdane Capital VII K/S	Tanska	7,2 %	9 963 317
Verdane Capital VIII K/S	Tanska	3,0 %	6 860 750
Verdane Capital IX (E) AB	Ruotsi	5,7 %	9 797 657
Verdane NVP II SPV K/S	Tanska	8,5 %	10 000 000
Verso Fund II Ky	Helsinki	9,9 %	5 000 000
VisionPlus Fund I Ky	Helsinki	9,9 %	5 000 000
Pohjoismainen rahasto*)		18,8 %	10 158 679
			926 922 555

*) Rahaston tiedot julkistetaan sen lopullisen sulkemisen jälkeen.

Osa KPA 2:9 §:n 1 momentin tiedoista (rahastojen tilinpäätöstiedot) on jätetty KPA 2:9 §:n 3 momentin peusteella esittämättä.

4.2 SUORAT SIJOITUKSET

KOHDEYHTIÖN NIMI	OMISTUSOSUUS %
3 Step IT Group Oy	7,2 %
Aidon Oy	17,3 %
Aker Arctic Technology Oy *	66,4 %
BC Platforms AG	9,5 %
BCBM Holding Oy	25,5 %
BMH Technology Oy	25,3 %
Bookit Oy	2,4 %
Cavitar Oy	25,1 %
Coronaria Oy	6,6 %
Den Family Oy	9,6 %
Enevo Oy	23,4 %
Ferrovan Oy *	-
Forenom Group Oy	15,7 %
Keliber Oy *	17,5 %
Kotkamills Group Oyj *	9,6 %
Lamor Corporation Ab	10,1 %
LeadDesk Oy	4,1 %
MariaDB Corporation Ab	5,9 %
Mekitec Oy	33,8 %
MetGen Oy	15,7 %
M-Files Oy	13,0 %
Midaxo Oy	16,8 %
MultiTaction Oy	20,1 %
Newlcon Oy	11,2 %
nLight Photonics Corporation	0,5 %
Onbone Oy	6,5 %
Optomed Oy	10,3 %
Pesmel Oy	4,9 %
Profit Holding Oy	30,3 %
Rauma Marine Constructions Oy *	20,5 %
Sotkamo Silver Ab	2,3 %
Stella Care Oy	17,3 %
Suomen VAKA-palvelut I Oy (Touhula)	3,6 %
Suomen VAKA-palvelut II Oy (Touhula)	-
Talenom Oyj	5,1 %
Thirdpresence Oy	22,7 %
Unisport-Saltex Group Oy	11,4 %
Ursviken Group Oy	24,6 %
Vaadin Oy	19,7 %
Valmet Automotive Oy	37,0 %
Verto Analytics Oy	9,4 %
Vexve Holding Oy	-

*) Omistus Tesi Industrial Management Oy:n kautta
Pääomasijoituksista löytyy lisätietoja Suomen Teollisuussijoitus Oy:n kotisivuilta www.tesi.fi

5. Pääomasijoitusten nettovoitot

EUR TUHATTA	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Pääomasijoitusrahastot		
Venture capital	26 995	12 022
Myöhemmän vaiheen	21 407	11 731
Rahastojen rahastot	4 960	3 817
Suorat pääomasijoitukset		
Venture capital	4 254	1 506
Myöhemmän vaiheen	11 132	16 554
Yhteensä	68 748	45 631
Pääomasijoitusten nettovoitot koostuvat käyvän arvon muutoksista:		
Realisoituneet	43 010	20 958
Realisoitumattomat	25 738	24 673
Yhteensä	68 748	45 631

Pääomasijoitusten nettovoitot koostuvat realisoituneista ja realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista sisältäen myös suorien sijoitusten korko- ja osinkotuotot.

6. Henkilöstökulut

EUR TUHATTA	1.1. – 31.12.2017	1.1. – 31.12.2016
Palkat ja palkkiot	3 662	3 808
Eläkekulut	684	693
Muut henkilösivukulut	124	236
Yhteensä	4 470	4 737

	1.1. – 31.12.2017	1.1. – 31.12.2016
Yhtiön palveluksessa oli toimihenkilöitä tilikauden aikana keskimäärin	32	34

EUR TUHATTA	1.1. – 31.12.2017	1.1. – 31.12.2016
Johdon palkat ja palkkiot		
Hallitus	132	146
Toimitusjohtaja	315	288
Johtoryhmä	1 191	1 347

Johtoryhmän palkat ja palkkiot sisältävät myös toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä palkat ja palkkiot.

Emoyhtiön Suomen Teollisuussijoitus Oy:n hallituksen jäsenten palkkiot päättää yhtiökokous. Yhtiön 1.3.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti palkkioiksi seuraavat: hallituksen puheenjohtajalle 1 500 euroa kuukaudessa, hallituksen varapuheenjohtajalle 850 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille 700 euroa kuukaudessa, sekä kuukausipalkkion lisäksi kaikille hallituksen jäsenille 500 euron kokouskohtainen palkkio hallituksen kokouksista ja hallituksen asettamien valiokuntien kokouksista.

Toimitusjohtajan ja muiden emoyhtiön johtoryhmän jäsenten palkkausperusteista, kokonaispalkasta sekä palkkiojärjestelmästä päättää yhtiön hallitus. Yhtiön johtoryhmään kuului toimitusjohtajan lisäksi keskimäärin viisi henkilöä tilikauden aikana. Koko yhtiön henkilöstö kuului palkkiojärjestelmän piiriin tilikauden 2017 aikana.

Toimitusjohtajan eläkejärjestely on työeläkelainsäädännön mukainen. Toimitusjohtajalla on 6 kuukauden irtisanomisaika, jonka lisäksi henkilö on oikeutettu 6 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen tietyin ehdoin.

7. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät tilintarkastajan palkkioita toimeksiantoryhmittäin:

EUR TUHATTA	1.1. – 31.12.2017	1.1. – 31.12.2016
Tilintarkastuspalkkiot	24	35
Veroneuvonta	3	4
Muut palkkiot		7
Yhteensä	27	46

8. Tuloverot

EUR TUHATTA	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-12 089	0
Aiempiä tilikausia koskevat verot	0	-437
Laskennalliset verot (liitetieto 11):		
Syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset erot	-2 297	-10 164
Tulovero tuloslaskelmassa	-14 387	-10 601

Verokulun ja kotimaan 20 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma

EUR TUHATTA	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tulos ennen veroja	80 056	55 202
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-16 011	-11 040
Verovapaat tuotot	1 472	868
Vähennyskelvottomat kulut	-2	-1
Pääomasijoitusrahastojen nettotuottojen ja verotettavan tulon ero	60	9
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	94	0
Aiempiä tilikausia koskevat verot	0	-437
Verot tuloslaskelmassa	-14 387	-10 601

9. Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kirjanpito-arvo 31.12.2017 oli 817 tuhatta euroa (517 tuhatta euroa 31.12.2016). Tilikauden 2017 lisäykset 528 tuhatta euroa koostuivat pääosin uuden toimitilan remontointiin ja kalustohankintoihin liittyvistä menoista. Suunnitelman mukaiset poistot vuodelta 2017 olivat 228 tuhatta euroa (139 tuhatta euroa).

10. Lyhytaikaiset velat

EUR TUHATTA	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	240	415
Henkilöstökuluihin liittyvät jaksotukset	1 358	1 716
Verovelat	9 873	0
Muut	117	515
Yhteensä	11 588	2 646

11. Laskennalliset verot

EUR TUHATTA	Pääomasijoitus- rahastojen käyvän arvon muutokset	Suorien sijoitusten käyvän arvon muutokset	Rahoitus- arvopapereiden käyvän arvon muutokset	Muut erät	Yhteensä
Laskennalliset verosaamiset					
1.1.2016	3 134	8 666	517	7	12 324
Merkitty tuloslaskelmaan	-1 140	-3 756	-258	72	-5 083
31.12.2016	1 994	4 910	259	79	7 241
Merkitty tuloslaskelmaan	-638	1 324	-184	-71	431
31.12.2017	1 356	6 234	75	8	7 672

EUR TUHATTA	Pääomasijoitus- rahastojen käyvän arvon muutokset	Suorien sijoitusten käyvän arvon muutokset	Rahoitus- arvopapereiden käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Laskennalliset verovelat				
1.1.2016		13 508	6 688	22 769
Merkitty tuloslaskelmaan		670	3 359	5 081
31.12.2016		14 179	10 047	27 849
Merkitty tuloslaskelmaan		3 583	-396	2 729
31.12.2017		17 761	9 651	30 578

12. Vastuositoumukset

Ei purettavissa olevien vuokrasopimusten mukaiset vähimmäisvuokrat ovat seuraavat:

EUR TUHATTA	31.12.2017	31.12.2016
Vuoden kuluessa	311	396
1-5 vuoden kuluessa	1 613	1 818
Myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua	0	268
Yhteensä	1 924	2 481

Jäljellä olevat sijoitussitoumukset

EUR TUHATTA	31.12.2017	31.12.2016
Pääomasijoitusrahastot	357 265	304 744
Kohdeyritykset	10 166	752
Yhteensä	367 431	305 496

13. Lähipiiri

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, sen tytär- ja osakkuusyrietykset. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä. Johdon palkat ja palkkiot on esitetty henkilöstökulut liitetiedossa 6. Henkilöstökulut.

Lähipiiriin kanssa toteutuneet liiketoimet:

- Suomen Teollisuussijoitus Oy on veloittanut neuvonantopalkkiota Tesi Fund Management Oy:ltä 319 tuhatta euroa vuonna 2017 (315 tuhatta euroa v. 2016).

Lisäksi Suomen Teollisuussijoitus Oy:llä on 1 667 tuhatta euroa sijoitussitoumuksia Tesi Industrial management Oy:lle. per 31.12.2017

14. Tytäryrietykset

Emoyritys ja yritykset joissa konsernilla on määräysvalta 31.12.2017 on esitetty seuraavassa taulukossa:

EMOYRITYS	Rekisteröinti- maa	Liiketoiminnan luonne	Emo-yrityksen omistusosuus (%)	Konsernin omistus- osuus (%)	Käsittely konsernitilin- päätöksessä
Suomen Teollisuussijoitus Oy	Suomi	Pääoma- sijoitustoiminta			
TYTÄRYRIETYKSET					
Start Fund Management Oy	Suomi	Hallinnointiyhtiö	100 %	100 %	Konsolidoidaan
Tesi Fund Management Oy	Suomi	Hallinnointiyhtiö	100 %	100 %	Konsolidoidaan
Tesi Industrial Management Oy	Suomi	Pääomasijoitus- toiminta	100 %	100 %	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Aker Arctic Technology Oy	Suomi	1)	66,4 %	66,4 %	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Aker Arctic Canada Inc	Kanada	1)		66,4 %	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Aker Arctic Technology LLC	Venäjä	1)		66,4 %	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti

1) Jäänmurtaajien ja muiden arktisten alueiden laivojen suunnitteluun ja tekniseen konsultointiin erikoistunut yhtiö.

15. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen Tesi on antanut yhden sijoitussitoumuksen myöhemmin julkaistavaan kotimaiseen kasvurahastoon sekä tehnyt suorat sijoitukset Viriaan ja Zervantiin.

Tilintarkastuskertomus

SUOMEN TEOLLISUUSSIJOITUS OY:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Tilinpäätöksen tilintarkastus

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (y-tunnus 1007806-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, [tuloslaskelman], laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa **Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa**. Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan.

Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio, jonka olemme saaneet käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, on toimintakertomus. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme samaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 15. helmikuuta 2018

KPMG OY AB

Juha-Pekka Mylén

KHT